

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**KÖY OKULLARINDA YAŞANAN SORUNLAR VE
TAŞIMALI EĞİTİME YÖNELİK VELİ, ÖĞRETMEN VE
YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ**

MUSTAFA CANER CAN

DENİZLİ-2022

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**KÖY OKULLARINDA YAŞANAN SORUNLAR VE TAŞIMALI
EĞİTİME YÖNELİK VELİ, ÖĞRETMEN VE YÖNETİCİ
GÖRÜŞLERİ**

Mustafa Caner CAN

Danışman

Doç. Dr. Özen YILDIRIM

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Mustafa Caner CAN

ÖZET

Köy Okullarında Yaşanan Sorunlar ve Taşınmalı Eğitime Yönelik Veli, Öğretmen ve Yönetici Görüşleri

CAN, Mustafa Caner

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Eğitim Yönetimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Özen YILDIRIM

Ocak 2022, 73 Sayfa

Bu çalışmanın amacı, köy okullarının problemleri ve taşınmalı eğitim hakkında veli, öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşlerini belirlemektir. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum araştırması kullanılmıştır. Araştırmanın yapıldığı çalışma grubu 2021 – 2022 eğitim öğretim yılında Denizli ili Güney ve Buldan İlçelerindeki Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı taşıma merkezli resmi ilkokullarda görev yapan öğretmenler ve okul yöneticileri ile, ikamet ettikleri kırsal bölgede mahalle ya da köy okulu kapatılarak taşınmalı eğitime geçilmiş öğrenci velilerinden oluşturmaktadır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında Güney ilçesinde taşıma merkezli, 1 ilkokul, Buldan ilçesinde 2 ilkokul bulunmaktadır. Bu okullarda görev yapan 6 okul yöneticisi ve 24 sınıf öğretmeni ve taşınmalı eğitime geçiş yapmış köylerde ikamet eden velilerden seçilen 30 kişi olmak üzere toplam 60 kişiden amaçlı örneklem yöntemi ile veri toplanmıştır. Araştırmada veli, öğretmen ve okul müdürleri için ayrı hazırlanmış sorulardan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Veriler betimsel istatistiklere dayalı çözümlenmiş, görüşmelerden örneklerle desteklenmiştir. Araştırma sonucunda; velilerin çoğunluğunun taşınmalı eğitim sistemi hakkında görüşlerinin olumlu olduğu, köy okullarında birleştirilmiş sınıflı eğitime karşı olumsuz olduğu, köy okullarında birleştirilmiş sınıflı eğitimi desteklemedikleri, öğretmen ve yöneticilerin; çoğunluğunun taşınmalı eğitimle ilgili görüşleri olumsuz olmuştur. Uzmanlık alanlarının haricinde iş yükü ve sorumluluk getirdiğini düşünen yönetici ve öğretmenler taşınmalı eğitim yapılan okulların özel kurumlar olduğu özel düzenlemeler ile eğitim öğretim hizmetlerini sürdürmesi gerektiği görüşünü savunmuşlardır. Araştırma sonucunda taşınmalı eğitim yapılan okulların ilçe merkezinde ikamet eden öğrenci kaydı almaması, velilerin özel izinler ile okul servislerini okul aile birliği faaliyetleri için kullanabilmeleri,

taşımalı okullarda görev yapan okul çalışanlarının yetiştirilmesinde ve özlük haklarında düzenlemeler yapılması gerektiği önerilmiştir.

Anahtar sözcükler: Birleştirilmiş Sınıf, Köy Okulu, Taşımalı Eğitim.

İÇİNDEKİLER

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ ONAY FORMU	iii
ETİK BEYANNAMESİ	iv
ÖZET	v
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi	2
1.1.2. Alt Problemler	2
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	3
1.4. Araştırmanın Varsayımları.....	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1. Eğitimde Fırsat Eşitliği	5
2.2. Taşınmalı Eğitim.....	6
2.3. Köy Okulu.....	7
2.4. Köy Öğretmeni Yetiştirme Politikalarının Tarihsel Gelişimi.....	8
2.4.1. Köy Muallim Mektepleri.....	9
2.4.2. Köy Eğitim Kurşları	10
2.4.3. Köy Enstitüleri	12
2.5. İlgili Araştırmalar	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	17
3.1. Araştırma Modeli	17
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu	17
3.3. Veri Toplama Aracı.....	20
3.4. Verilerin Analizi.....	22
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR ve YORUM.....	23
4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular	23
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	23
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	24
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	26

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	29
4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	35
4.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	44
4.1.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	49
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER	51
5.1. Sonuç ve Tartışma	51
5.2. Öneriler	54
KAYNAKÇA.....	56
EKLER.....	60
Ek. 1. Ayse.meb.gov.tr Araştırma İzni	60
Ek. 2. Gönüllü Katılım Formu Örneği	61
Ek. 3. Veli Görüşme Formu.....	62
Ek. 4. Okul Çalışanları Görüşme Formu	63
ÖZGEÇMİŞ	64

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1. Öğretmen ve Yöneticilerin Demografik Özellikleri.....	18
Tablo 3.2. Öğrenci Velisi Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	19
Tablo 4.1 Köy Okulları ve Şehir Merkezindeki Okullar Arasındaki Farklara Yönelik Veli Görüşleri.....	23
Tablo 4.2. Köy Okulunda Eğitim Görmenin Avantajları Hakkında Veli Görüşleri.....	24
Tablo 4.3. Köy Okulunda Eğitim Görmenin Dezavantajları Hakkında Veli Görüşleri	25
Tablo 4.4. Öğrenci Velilerine Göre Köyde Yaşayan Öğrencilerin Taşınalı Eğitim ile Eğitim Almalarının Avantajları.....	27
Tablo 4.5. Köyde Yaşayan Öğrencilerin Taşınalı Eğitim ile Eğitim Almalarının Dezavantajları.....	28
Tablo 4.6. Öğretmenlere Göre Taşınalı Öğrenci ile Merkez Öğrencisi Arasındaki Farklar ve Göstergeleri.....	30
Tablo 4.7. Okul Yöneticilerine Göre Taşınalı Öğrenci ile Merkezde İkamet Eden Öğrenci Arasındaki Farklar.....	31
Tablo 4.8. Köyde İkamet Eden ve Şehirde İkamet Eden Öğrencilerin Eğitim İmkanları Hakkında Veli Görüşleri.....	33
Tablo 4.9. Velilere Göre, Okul Görevlilerinin Taşınalı Eğitim Öğrencileri ve Velilerine Yaklaşımları.....	36
Tablo 4.10. Öğretmenlere Göre Taşınalı Eğitim Öğrenci Velilerinin Okul Aile İşbirliği ve Eğitim Uygulamalarına Etkileri.....	37
Tablo 4.11. Taşınalı Öğrenci Sayısının Sınıf Başarısına Etkisi Hakkında Öğretmen Görüşleri.....	38
Tablo 4.12. Öğretmenlere Göre Taşınalı Eğitim Sisteminin Ders Dışı Sosyal Aktivite ve Kurslara Etkisi.....	40
Tablo 4.13. Okul Yöneticilerine Göre Taşınalı Eğitim Öğrencisi Velilerinin Okul Aile Birliği ve Eğitim Öğretim Faaliyetlerine Katkısı.....	41
Tablo 4.14. Taşınalı Öğrenci Sayısının Sınıf Başarısına Etkisi Hakkında Okul Yöneticisi Görüşleri.....	42
Tablo 4.15. Okul Yöneticilerine Göre Taşınalı Eğitim Sisteminin Ders Dışı Sosyal Aktivite ve Kurslara Etkisi.....	43
Tablo 4.16. Öğretmenlere Göre Taşınalı Eğitim Sisteminin Riskleri ve Olumsuzlukları.....	44
Tablo 4.17. Okul Yöneticilerine Göre Taşınalı Eğitim Sisteminin Riskleri ve Olumsuzlukları.....	47
Tablo 4.18. Köy Okullarının Kapatılıp Taşınalı Eğitime Geçilmesine Yönelik Veli Görüşleri.....	49

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

442 sayılı Köy Kanunu'na göre; coğrafi durumu, gelişmişlik düzeyi, ekonomik durumu ve kamu hizmetlerinden faydalanma olanakları göz önüne alınarak oluşturulmuş olan Türkiye idari yönetim birimleri içinde köy yerleşimi en küçük birimi oluşturmaktadır. 442 sayılı Köy Kanunu'na göre köye ait olan işler mecburi ve köylünün isteğine kalmış işler olarak ikiye ayrılmış ve köye bir okul yapılması mecburi işler arasında yer bulmuştur. Kanunun yazıldığı tarih olan 1924 yılına baktığımız zaman köyde okul bulunması herhangi bir koşula bağlanmamıştır, köyde bir okul bulunması mecburidir. Fakat günümüzde temel eğitimin zorunlu olmasına rağmen birçok köy okulunun kapatılmış olduğu görülmektedir. Bununla birlikte 06/12/12 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan 6360 sayılı On üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile büyükşehir statüsü kazanan illerde köylerin tüzel kişilikleri kaldırılmış köyler mahalle olarak buldukları ilçe belediyesine bağlanmıştır. Bu durum da açık kalmasında kanuni olarak bir engel bulunmamasına rağmen köy okullarının hızla kapatılıp taşınmalı eğitime geçilmesinde etkili olmuştur (Özplut ve Sivri 2013, Karataş ve Kınalıoğlu 2018, Sidat ve Bayar 2018 vd.).

Gelişmekte olan ülkelerde hızla yaşanan köyden kente göç süreci, hem kırsalda hem de kentte bir takım sorunları beraberinde getirmiş, bu sorunlardan biri de eğitim sorunu olmuştur. (Doğanay ve Alım, 2011). MEB verilerine baktığımızda 2002 yılında köy ilkokullarında 688270 öğrenci bulunmaktayken, 2020'de bu sayının 5574 ilkokulda 271196'ya gerilediği görülmektedir. 2020 yılında köylerde 5574 ilkokul, 2781 ortaokul ve 225 lise vardır. Toplam öğrenci sayısının sadece yüzde 3,79'u köylerde bulunmaktadır. Köyden kente göç sonucu azalan köy nüfuslarıyla birlikte köylerdeki öğrenci sayıları da gitgide azalmış nihayetinde de köy okullarının mevcut yetersizliği nedeniyle kapatılması sıklaşmıştır.

Eğitim hakkında elbette kırsal bölgedeki öğrenciler de yararlanacakları için ilköğretim okulu bulunmayan, çeşitli nedenlerle eğitim-öğretime kapalı, birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan ilköğretim okullarındaki öğrencilerin, taşıma merkezi ilköğretim okullarına günü birlik taşınarak kaliteli bir eğitim-öğretim görmelerini sağlamaları amacıyla taşınmalı eğitim uygulaması başlatılmıştır (Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), 2000).

Öğrenci mevcudu 10 öğrenciden az olan köy okulları kapatılarak günübirlik taşıma uygulamasıyla taşıma merkezi olarak belirlenen bir okula her gün öğrenci iaşeleriyle birlikte nakledilerek taşınmalı eğitim uygulaması sürdürülmektedir. Bu sayede kırsal kesimde yaşayan öğrenciler için eğitimde fırsat eşitliği sağlanmaya çalışılmıştır. Eğitimde fırsat eşitliği her bireye kanunlar önünde eşit haklarla eğitim ve öğretimle becerilerini geliştirme, diğer bireylerle eşit şans ya da koşullar altında başarıma şansının tanınması olarak ifade edilir (Işık ve Maya, 2003). Okul bulunmayan bir bölgede yaşayan bireylerin gerek ulaşım imkanları gerekse finansal sebeplerle başka bir okula taşınarak eğitim öğretim alma hakkının tanınması dünya genelinde uygulanan bir sistemdir. Taşınmalı eğitimin her ne kadar eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik bir uygulama olarak olumlu yönleri olsa da olumsuz yönleri olduğu da yapılan araştırmalarla ortaya konmuştur.

Taşınmalı eğitim uygulamasına yönelik alanyazı incelendiğinde öğrencilerin can güvenliği, öğrencilerin beslenme ihtiyaçları, öğrencilerin yeni çevreye uyum sağlamaları, merkez okulun yeterliliği gibi sorunlarla karşılaşmıştır (Karakütük,1996; Büyükboyacı, 1998). Taşınmalı eğitim konusunun irdelenmesinde eğitimin bütün paydaşlarının görüşlerinin alınması, bu eğitim türüne yönelik tutumların ortaya konulması ve köy okullarının kapanmasındaki temel nedenlerin belirlenmesi açısından önemlidir.

Bu bağlamda araştırmanın problemi köy okullarında yaşanan sorunlar ve taşınmalı eğitime yönelik veli, öğretmen ve yönetici görüşlerini derinlemesine irdelleyerek köy okullarının sayısının azalmasındaki faktörleri belirlemektir.

1.1.1. Problem Cümlesi

Köy okullarında yaşanan sorunlar ve köy okullarının kapatılıp taşınmalı eğitime geçilmesinde veli, öğretmen ve yönetici görüşleri nelerdir?

1.1.2. Alt Problemler

Araştırmada köy okullarının problemleri ve taşınmalı eğitim hakkında veli, öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşleri belirlenmiştir. Bu amaca yönelik aşağıdaki sorular yanıtlanmıştır:

1. Köy okulları ve şehir merkezindeki okullar arasındaki farklar nelerdir?
2. Köy okullarında eğitim öğretim görmeyenlerin avantajları ve dezavantajları nelerdir?

3. Taşımali eğitimnin avantajları ve dezavantajları nelerdir?
4. Şehirde ikamet eden bir öğrenci ile köyde ikamet eden taşımali bir öğrencinin imkanları farklı mıdır, bunun göstergeleri nelerdir?
5. Köy okullarının kapatılıp taşımali eğitime geçilmesi, öğrencinin eğitim ve öğretiminde hangi farklılıkları yaratmıştır?
6. Bir okulun taşımali eğitim öğretim hizmeti vermesi, okulda hangi sorunlara sebep olmuştur?
7. Köy okullarının kapatılıp taşımali eğitime geçilmesi istenilen bir durum mudur?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada amaç, köy okullarının problemleri ve taşımali eğitim hakkında veli, öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşlerini belirlemek, yorumlamak ve önerilerde bulunmaktır. Bu amaca yönelik olarak görüşme formları ile, taşımali eğitime geçilmesinde veli, öğretmen ve yönetici görüşlerinin neler olduğu incelenecek, ortak ve farklı yönler tartışılacaktır.

Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında taşımali eğitim sisteminin iyileştirilmesine yönelik, taşımali eğitim sistemi kapsamındaki ilkokul yönetici ve öğretmenlerine öneriler sunulacaktır. Elde edilen bulgular Denizli Milli Eğitim Müdürlüğü ile paylaşılarak taşımali eğitim hizmeti veren okullardaki sorunlara ışık tutulması amaçlanmıştır. Taşımali eğitim hizmetinden yararlanmakta olan öğrenci velilerinin görüşlerine dikkat çekilerek taşımali eğitim kapsamındaki öğrencilerin daha nitelikli bir eğitim öğretim hizmeti almalarına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bilir (2008), global ve milli eğitimde köklü bir geçmişi olan birleştirilmiş sınıflı öğretim uygulaması gelişmiş ya da gelişmekte olan bütün ülkelerin kırsal bölgelerinde görülmekte olup artık eğitim öğretim hizmetlerinin bir gerçeği haline gelmekle birlikte köy okulları üzerinde yapılan çalışmaların bazılarının bu tür okulları ve birleştirilmiş sınıfları desteklerken bazılarının bu okullardaki eğitim ve öğretimin yetersizliğine vurgu yapmıştır

Literatürde taşımali eğitim ile ilgili yapılan birçok araştırmada öğrenci ve öğretmen görüşleri alınmış, taşımali eğitimle ilgili okul öncesi eğitiminin eksikliği, işe uygun öğretmen yetiştirme, okullara özel uygulamaların eksikliği, çerçeve programın köy

okullarına uygun olmaması, öğretmenlerin iş yüklerini artması, velilerin okul aile işbirliğine katılmamaları gibi birbirine benzer sonuçlar alınmıştır (Yeşilyurt, 2007; Kaya, 2017; Yurdabakan, 2013; Şan, 2012; Arı, 2003; Bilek, 2012; Karakütük 1998; Şimşek 2017; Sidat ve Bayar, 2018). Ancak literatürde taşımali eğitim olgusunu, köy okulu olgusuyla birlikte değerlendiren ve köy okulu ile taşımali eğitim konusunda karşılaştırma yapan araştırma sayısının azlığı dikkat çekmektedir. Bu karşılaştırmanın yapılmasında eğitim sürecinde önemli rol oynayan veli, öğretmen ve okul müdürlerinin görüşlerinin alınması, eğitime yönelik atılacak adımların belirlenmesinde önemli bir yol gösterici olabilir.

Araştırmada öğrenci velilerinin köy okulu yerine taşımali eğitim uygulamasını tercih etmelerindeki sebepleri ortaya koymak taşımali eğitim faaliyetlerinde eğitimin niteliğini arttırmak açısından önemlidir. Yapılan bu çalışmayla elde edilen sonuçlar hem taşımali eğitim hem de köy okulları ile ilgili çalışma yapan araştırmacılara katkı sağlayacaktır, bunun yanında araştırmanın yürütüldüğü bölge içerisinde yer alan milli eğitim teşkilatlarına da yapılan uygulama eksikliklerini tanımaları açısından da faydalı olacaktır.

1.4. Varsayımlar

Araştırmaya katılacak katılımcılar araştırma konusu hakkında yeterli bilgiye sahiptir ve görüşme formundaki sorulara içtenlikle cevap vermişlerdir.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma 2021 – 2022 eğitim öğretim yılında Denizli ili Güney ve Buldan İlçelerindeki Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı resmi taşıma merkezi ilkokullarda görev yapan öğretmen ve yöneticiler ile bu okullarda eğitim gören taşımali öğrencilerin velileriyle sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1.Eğitimde Fırsat Eşitliği

Bireyler doğup büyüdüğü kültürel ve sosyoekonomik çevre açısından farklı özelliklere sahiptirler. Bu farklılığı yok sayarak, tüm bireylere eşit imkanlar altında kendilerini ifade etme ve başarılı olma imkanı tanınması, Türk Milli Eğitim Sisteminin eğitimde fırsat eşitliği ilkesine dayanmaktadır. Bu ilke ile kadın erkek bütün bireylere eşit imkanlar sağlanır ve eşitliği sağlamak için gerekli tedbirler alınır (Işık ve Maya, 2003). Kamu okullarının yaygınlaşmasıyla birlikte eğitimde eşitlik olgusu toplumun tüm kesimlerini ilgilendirdiği için önemi arttırarak yükselmiştir. İnsan niteliklerini geliştirme misyonunun eğitime yüklenmesi, eğitim aracının bireylere doğum, aile ve çevre koşullarını değiştirme, iyileştirme imkanı sunmasını gerektirmiştir (Dündar ve Hesapçioğlu, 2011). Kavram olarak eğitimde fırsat eşitliği toplumun tüm bireyelerine ayırım gözetmeksizin, yeteneklerini ortaya koymada ve geliştirmede devlet tarafından sunulan eğitim hizmetlerinden eşit şekilde faydalanma şansının verilmesidir (İnan ve Demir, 2018). Eğitimde fırsat eşitliği ilkesinin temel amacı farklı sosyal statüleri sahip bireylerin eğitim hizmetlerinden faydalanırken sosyal statülerinden kazandıkları imtiyazların ortadan kaldırılmasıdır (İnan ve Demir, 2018). Eğitimde fırsat eşitliği eğitim kaynak ve harcamalarının tüm bireylere eğitim kazanımlarının eşitleyebilecekleri seviyede dağıtılmasıyla sağlanabilir (Tabak, 2019).

Eğitimin nitelikli ve adil olması toplumsal bilincin gelişmesiyle, sosyal refahın artmasına, toplum için sağlıklı bir yaşam ortamı oluşmasına dolaylı olarak da toplumsal kalkınmaya katkı sağlamaktadır. Bireysel gelişim sürecinde bireye verilen eğitim bireyin gelişim potansiyelini arttırmasına olanak sağlayarak toplumsal gelişime de katkı sunmalıdır. Bu amaç doğrultusunda eğitim sistemi adil bir şekilde düzenlenerek toplumun tüm bireyelerine başarılı bir gelecek fırsatı oluşturma şansını tanımalıdır. Doğuştan anayasal olarak da eşit olan bireyler, ailelerin sosyoekonomik durumları, bölgesel farklılıklar, bazı yetilerden yoksunluk sebepleriyle eşitsizlik içinde yaşamak zorunda kalabilirler. Bu eşitsizlikleri ancak eğitimde fırsat eşitliği sağlanarak ortadan kaldırmak mümkündür (Mercik, 2015).

Fırsat eşitliği Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. Maddesi ile güvence altına alınmış, bütün vatandaşların ayırım gözetmeksizin dar anlamda sunulan olanaklardan eşit olarak yararlanmalarını kapsamaktadır. Eğitimde fırsat eşitliği ise tüm öğrencilerin ayırım yapılmadan aynı olanaklarla yararlanabilmelerini kapsar (Yaşar, 2014).

Eğitimde fırsat eşitliği sosyal bilimler ve eğitim bilimleri tarafından üzerinde en çok tartışılmış ancak ortak bir tanıma ulaşılması zor bir konudur. Toplumlar da bireylerden oluştuğuna göre bireysel farklılıkların çeşitliliği toplumsal farklılıklara da neden olmuş, bütün toplumların birbirinden farklı eğitsel fırsat eşitliği algılarına sebep olmuştur (Tan, 1987)

2.2. Taşımali Eğitim

İlköğretim okulu bulunmayan bölgelerde ilköğretim hizmeti verebilmek, gereksinimleri karşılanamayan köy okullarını kapatarak öğrencilerini eğitim hakkında mahrum bırakmamak, birleştirilmiş sınıf öğretimi uygulamasına son vermek, kırsal bölgedeki öğrencilerin daha nitelikli eğitim almalarını sağlamak amacıyla 1989-1990 yıllarında taşımali eğitim uygulamasına başlanmıştır(Güleryüz, 2002).

Zorunlu temel eğitimin 8 yıla çıkmasıyla 1997-1998 eğitim öğretim yılında taşrada okulu yetersiz olan bölgelerde taşımali eğitim uygulaması yaygınlaşmıştır (Yeşilyurt, 2007)

Milli Eğitim Bakanlığı'nın Taşımali İlköğretim Yönetmeliği'nde amaç, "İlköğretim okulu bulunmayan, çeşitli nedenlerle eğitim öğretime kapalı, birleştirilmiş eğitim uygulaması yapan ilköğretim okullarındaki öğrencilerin, taşıma merkezi ilköğretim okullarına günü birlik taşınarak kaliteli bir eğitim öğretim görmelerini sağlamaktır." şeklinde ifade edilmektedir (MEB, 2000).

Zorunlu eğitimin yaygınlaştırılması, bireylere eğitimde fırsat eşitliği sağlanması, eğitim ekonomisi açısından bakıldığında maliyetlerin düşürülmesi, dağınık yerleşimli bölgeler ve kırsalda eğitimin niteliğinin yükseltilmesi amacıyla taşımali eğitim modelinin faydalı olduğu söylenebilir (Baş, 2001).

Taşımali eğitim uygulamasına temel olarak bakıldığında birey başına düşen eğitim maliyetini azaltmak maksadıyla az öğrencisi bulunan yerleşim yerlerindeki öğrencilerin taşıma merkezli bir okula gününbirlik nakledilerek eğitim almalarını sağlamak olduğu

ortaya çıkmaktadır. Bu uygulama dünyanın birçok ülkesinde yapılmakta olup değişik faydalarının olduğu gözlemlenmiştir (Özkan, 1997)

Eğitim finansmanı ve ekonomisi araştırmalarının yaygınlaşmasıyla beraber taşınmalı eğitim günümüzde de devam etmekte olup, araştırmalarla tespit edilen aksaklıklar ve olumsuz durumlara çözüm önerileri ile önemi artarak sürdürülmektedir. Taşınmalı eğitimde öğrencilerin can güvenlikleri de söz konusu olduğundan Milli Eğitim politikalarında büyük bir önemi vardır. Teşkilatın alt birimlerinden en üst seviyesine kadar son derece titizlikle yürütülmekte olup günümüz gereksinimlerini karşılayacak yasal düzenlemeler hızla yürürlüğe konulmaktadır.

2.3. Köy Okulu

1 Kasım 1928’ de yeni Türk harflerinin kabulü ile başlayan okuma yazma seferberliği Millet Mektepleri uygulamasıyla yaygınlaşmıştır. Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk yıllarında nüfusun yaklaşık %80’i kırsal bölgede yerleşmiş olduğu için köy okulları da üzerinde hassasiyetle çalışılması gereken bir konu olmuştur (Bilir, 2008). 1940’lara kadar eğitim ve öğretim konusunda istenilen hedeflere ulaşılmamasının temel nedenlerinden biri nüfusun büyük çoğunluğunun köyde yaşamasına rağmen yapılan eğitim yeniliklerinin köy için yeterli olmayışındır (Şeren, 2008).

Köylünün eğitiminde önemli eksiklerden birisi de öğretmen eksikliğidir. 1940’lara kadar öğretmenler köyde görev yapmaktan kaçınmakta köylerde görev alan öğretmenler ise köye uyum sağlamada zorluk çekmekteydiler. “Köye göre öğretmen yetiştirilmesi” fikriyle 3803 sayılı Köy Enstitüleri Kanunu ile Köy Enstitüleri kurulmuştur (Şeren, 2008).

Köy Enstitüleri sadece köylünün eğitim öğretimiyle değil köyün kalkınmasıyla da yakından ilgilenen eğitim kurumları şeklinde örgütlenmiştir. Köylü çocuklarından nitelikli, köy yaşamına uyum sağlayabilen, köylü ile devlet arasında bağ kurabilen köyün kalkınması ve köylünün aydınlanmasına öncülük edebilecek nitelikte öğretmenler yaratmıştır. 13 yıllık kısa öyküsünde bu başarıya ulaşan Köy Enstitüleri dönemin politikacıları, toprak ağaları ve şeyhlerinin çabalarıyla kapatılmıştır (Sidat ve Bayar, 2018).

Köy Enstitülerinin kapatılmasının ardından günümüze kadar köy okulları çeşitli problemlerle birlikte eğitim öğretim faaliyetlerine devam etmektedir. Bu problemlerden biri de birleştirilmiş sınıflardır. Birleştirilmiş sınıf uygulaması öğretmen ya da derslik

yetersizliği ile öğrenci mevcudunun çok az olduğu kırsal kesimlerde, öğrencilerin sınıf ya da seviye farklılıklarının göz ardı edilerek aynı sınıfta toplanıp tek öğretmen tarafından eğitim öğretim faaliyetlerinin sürdürüldüğu sınıflardır (Çınar, 2004)

Milli Eğitim Bakanlığı verilerine baktığımız zaman günümüzde köyden kente göçün getirdiği okul çağı yaşındaki nüfusun düşmesi köy okullarının kapatılmasında en büyük etkenlerden biridir. Bununla birlikte 2012 yılında çıkarılan 6360 Sayılı Büyükşehir Yasası ile, nüfusu 500.000’den fazla olan iller büyükşehir niteliği kazanmış ve bu illerdeki köy ve kasabalar idari yönetim birimi olarak mahallelere dönüştürülmüştür. Böylece eski köy statüsünde olan yeni mahallelerde de köy okulu kavramı da anlamını yitirmeye başlamıştır (Kalağan, 2018).

2.4. Köy Öğretmeni Yetiştirme Politikalarının Tarihsel Gelişimi

Cumhuriyet öncesi dönemde 19. yüzyıla kadar kırsaldaki eğitim öğretim faaliyetleri üretime yönelik bir organizasyon şeklinde yapılandırılmamış, teknik bağlamda yetersiz kalmıştır bunun sonucunda da eğitim öğretim faaliyetlerinde iyileştirmeye yönelik birçok eğitimci ve bürokrat raporlar hazırlamıştır (Günay, 2019). Bununla birlikte Osmanlı Devleti’nin yıkılış sürecinde 1911 ile 1914 tarihleri arasında Mustafa Şekip ve Sabri Cemil’in 14 sayı olarak hazırladıkları Yeni Mektep Dergisi ile köy öğretmenliği üzerine bir takım çalışmalarla birlikte Avrupa’da eğitim, eğitim politikaları, öğretmenlik mesleği gibi konularda makaleler yayınlanmıştır (Şahin, 1994). Yine aynı dönemde çıkarılan Yeni Fikir dergisinde de öğretmen Ferid Bey ve Ethem Nejat tarım eğitimi konularını işlemiştir. Cumhuriyet döneminden önce karşılaşılan en büyük zorluk modern eğitimi verecek öğretmenin bulunmuyor olmasıydı (Dilek, 2016).

Dilek’e (2016) göre cumhuriyetin ilk yıllarında halkın %80’ini oluşturan köy toplumu, içinde bulunduğu coğrafi koşullar doğrultusunda tarım ve hayvancılıkla uğraşmakta, bilgi ve üretim faaliyetlerinin uzağında kalmaktaydı. Bu durum toplumun büyük çoğunluğunu oluşturan bir kesimin eğitilmesi, yetiştirilmesi konusu hayli önemli kılmaktaydı. Cumhuriyetin ilanıyla birlikte inşa edilmek istenen yeni toplum yapısı ve reformlar da bu olguyu destekler nitelikteydi. Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti’nin öncelikli eğitim hedefi toplumu eğitmek ve okutmaktı.

Cumhuriyetle birlikte ilköğretim meselesi milli eğitimin temel hedefi olarak ele alınmış, parasız ve zorunlu ilköğretimi gerçekleştirme amacı gün geçtikçe kuvvetlenmiştir. Milli eğitim yeniden teşkilatlandırılmış, okul kademeleri belirlenmiş yeni eğitim öğretim programları hazırlanmıştır (Koçer, 1974). Bu bağlamda 1926 yılında yayınlanan kanun ile ilkokullar şehir ve kasaba mektepleri, şehir ve kasaba yatılı okulları, köy mektepleri ve köy yatılı mektepleri olarak 4 başlık altında toplanmıştır. Bu okullardan köy yatılı mektepleri, okulu olmayan köylerde yaşayan öğrencilerin eğitim almaları için kurulmuş 3 yıllık temel eğitim okulları olmuştur. Ancak bu okullar için hazırlanan programlar da hızlı bir eğitim hamlesi olduğu için şehir okulları temel alınarak alelacele hazırlanmış programlardı bu yüzden de çok az sayıda köy okulu hazırlanan programı uygulayabilmişlerdir (Dilek, 2016). Bu durum Köy Mektepleri Müfredat Programı hazırlanana kadar köylünün eğitiminde birlik sağlanamamasına sebep olmuştur. Bu soruna yönelik alınan ilk tedbirlerden biri Köy Muallim Mektepleri olmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı 1926 yılında hazırladığı talimatname ile Kayseri ve Denizli’de Köy Muallim Mektepleri hazırlanmış, 1927 yılında müfredatı ile uygulamaya geçilmiştir. Bu okullardan istenilen verim alınamayınca ise 1933 yılında kapatılmışlardır.

2.4.1. Köy Muallim Mektepleri

Köy eğitmeni ihtiyacının karşılanması için başvuru pratik yöntemlerden biri Köy Muallim Mektepleri’dir. Türk eğitim sisteminde bir ilk olma özelliğini taşıyan Köy Muallim Mektepleri’nin ilki Kayseri Zincidere’de açılmıştır. 1924’te John Dewey’in hazırladığı eğitim raporundaki eğitim fikirlerini benimseyen bir anlayışla, tehcir yasası ile boşaltılan bir yetiştirme yurdu ve misyonerlik faaliyetleri yürütülen bir binaya kurulan Zincidere Köy Muallim Mektebi, dönemin Maarif Vekili Mustafa Necati Bey’in katkılarıyla kurulmuştur.

Çağdaş eğitim öğretim yöntem ve teknikleriyle uyum sağlayan müfredatı başarılı şekilde işlemekle kalmayıp yerel unsurları da göz önünde bulundurularak genişletilmiştir (Karagöz, 2005). Çok sayıda öğretmene Köy Muallimi sertifikası kazandıran mektep, yaparak yaşayarak yerinde öğrenme ilkesini benimsemiştir. Bu bağlamda mektebin köy enstitülerinin temeli olduğu söylenebilir. Mektebin son sınıf öğrencileri civar köylerde görevlendirilerek hem uygulamalı eğitim almışlar hem de büyük bir öğretmen açığının

kapatılmasına katkı sağlamışlardır. Bununla birlikte yatılı okul olmasından dolayı mektepte bulunan doktor, hem öğrencilerin hem de köylülerin bu sağlık ihtiyaçlarının giderilmesine de katkı sağlamıştır (Özkan, 2016).

1929'daki dünya ekonomik buhranının etkileri ve Maarif Vekaleti'nin yeterli bütçeyi ayıramamasından dolayı kendisinden sonra kurulacak olan köy öğretmen okulları ve köy enstitülerine deneysel bağlamda temel teşkil eden mektep 1932 yılında kapatılmıştır.

Okul, ilk mektebi bitirmiş, 16-20 yaş arası Türk gençlerini imtihanla kabul eden okul, her yıl 40 öğrenciyi bünyesine katmıştır. 1927 yılında öğrenci kabulüne başlayan okul, öğrenciler ve velileri ile 3 yıllık öğrenimin tamamlanmasının ardından 6 yıl köylerde görev yapmaları için senet imzalanmıştır. Özkan'a (2016) göre okula kabul edilen öğrencilerin çoğunluğu ortaokulu bitiren kent çocuklarından oluşuyordu. Mezun olan öğrencilerin son yıllarda genel kültür yönünden zayıf oldukları tartışmalarıyla birlikte, mezun olan öğrencilerin görev yaptıkları köye uyum sağlayamamaları, bazılarının köylerde çalışmaktan kaçınmaları, okullarda köylü kentli ayrımı yapılması okulların kapanışı hızlandıran etmenlerden olmuştur. Bu durum hedeflenen amaca ulaşılmasını engel olmuş ve kuruluşuna destek veren Mustafa Necati Bey'in Maarif Vekilliğinin sona ermesiyle kapatılması kolaylaştırılmıştır.

1935 yılına gelindiğinde köye hizmet götürmenin zorluğu ile birlikte köylü toplumunun tek sıkıntısı okur yazarlık değil, bulaşıcı hastalıkla mücadele ve ilkel üretim yöntemlerini kullanma olmuştur. Kapluhan'a (2012) göre, ulusal kurtuluş savaşının yükünü çeken köylüler henüz cumhuriyetin çağdaş yurttaşlık kavramına kavuşmamıştır, başarının anahtarı köylü dilinden anlayan, köyü ve köylüyü tanıyan bir aydın profili yaratmaktır.

2.4.2.Köy Eğitim Kursları

1930'lu yıllarda başlayan dünya ekonomik buhranı, cumhuriyet yönetimini köylere ulaşmaya mecbur kılmıştır. Henüz emekleme çağında olan ülke, devletçi politikalarla tarımsal üretimi destekleme politikaları ile kendi kendine yetebilen bir sistem kurmaya çalışmıştır ancak makineleşmenin zorluğu ülkeyi en ucuz şekilde köylüye yeni teknikler

öğretmeye itmiştir (Karaömerlioğlu,1998). Mevcut ekonomik durum ise devleti köylülerin eğitimi konusunda pratik yöntemler kullanmaya itmiştir. Bu yöntemlerden biri de Köy Eğitim Kursları olmuştur.

1930'lu yılların ortasına doğru Mustafa Kemal'e sunulan raporda köydeki eğitim durumu anlatılmış ve düzenlenen rapora göre ordudaki çavuşların pratik bir eğitimden geçirilip köylere eğitimci olarak gönderilme çözümü uygun görülmüştür. Köy eğitimcileri nüfusu 150'den az olan ulaşılması zor köylerde görev alacak, köyde eğitim faaliyetlerini yürütecek ve yeni tarım tekniklerini köyde rehber olacak şekilde tanıtacaklardı (Erdem, 2008). Sarı'ya göre (2017), köy okullarının en büyük sorunlarından biri, gönderilen öğretmenlerin köyde kalmak istememesiydi. Yaklaşık 40.000 ihtiyaç olan öğretmen sayısını en düşük maliyetle kapatmak bununla birlikte köyü, köyden çıkmış birisi aracılığıyla eğitmek fikri köy eğitiminin temel sorunlarına pratik bir çare olacaktı. Bu nedenler ışığında ilk köy eğitimci kursu pilot uygulama olarak dönemin Kültür Bakanı Saffet Arıkan tarafından Eskişehir Çifteler Köy Eğitimci Kursu olarak açılmıştır. Deneme amaçlı açılan bu programdan istenilen verim 1 yıl içinde alınmış ve 1937'de çıkarılan Köy Eğitimcileri Kanunu ile resmîyet kazanmıştır (Duman ve Karagöz, 2016).

Köy eğitimci kursları mevcut sorunlara pratik bir çözüm olarak tasarlandığı için uzmanlarca hazırlanmış belirli bir müfredatı, programı, bir teşkilatlanması yoktu. Ezberden uzak uygulamalı eğitimle köy rehber olacak eğitimciler yetiştirmek için açılan kurslara yöneltilen ilk eleştiriler, köy eğitiminin kaderinin uzman olmayan birine terkedilmemesi yönündeydi. Yoğun denetimler ile takip edilen programın başarılı olduğu görülünce yaygınlaştırılması uzun sürmemiş ve 80 kişiyle başlayan kurstan 3 yıl içinde toplam 3500 eğitimci yetiştirilmiştir (Yücer, 2010).

Eğitimci kursları 1936-1948 yılları arasında faaliyet göstermiş, 30'u kadın toplam 8.675 eğitimci yetiştirilerek 1 milyon 600 bin köy çocuğu eğitim alır hale getirilmiştir. Ziraat, yurttaşlık, kültür dersleri ile aynı zamanda köylünün kültürel, sosyal ve siyasal açıdan yetiştirilmesinde başarılı bir rol üstlenen Köy Eğitimci Kursları, 29 Temmuz 1939 yılındaki 1. Eğitim Şurası'nda ele alınmış. Kaydettiği gelişmeler göz ardı edilmemiş ancak köylünün eğitiminde daha da uzmanlaşılması gerektiği sonucuna verilmiştir. Böylece kursların adının "Köy Enstitüsü" olarak değiştirilip yeni ve gelişmiş bir programla köylere öğretmen ve aynı zamanda köye sağlık hizmetini götürecek ebe ve sağlık memurlarının da yetiştirilmesi kararı alınmıştır (Sarı, 2017).

2.4.3.Köy Enstitüleri

Kendisi de köylü olan, köyü iyi bilen ve tanıyan İsmail Hakkı Tonguç, köy enstitülerinin fikir babasıdır. Milli eğitimin ihtiyaç duyduğu aydın profilini gerçekleştirmiş olan Tonguç, köyün dıştan uygulamalarla kalkındırılması ve eğitilmesinden ziyade içten canlandırılması fikrini ortaya atmıştır (Aysal, 2005).

1932 yılında Köy Muallim Mektepleri'nin kapatılmasıyla kesintiye uğrayan köy öğretmeni yetiştirme süreci, genç Türkiye Cumhuriyeti'nin koşulları göz önünde bulundurularak şiddetle yeniden tartışılmaya başlanmıştır. Halkevlerinin açılmasıyla başlanan köycülük çalışmaları ve bu konuya önem veren Saffet Arıkan'ın, o dönemdeki adıyla Kültür Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığına atanması süreci yeniden başlatmıştır. Bakan Arıkan'ın İsmail Hakkı Tonguç'u vekaleten İlköğretim Genel Müdürlüğüne ataması, köy ve köylünün eğitiminin ilk sinyalleri olmuştur. Köy Eğitim Kursları'ndan elde edilen başarı değerli bulunarak genişletilme çalışmaları neticesinde 17 Nisan 1940 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel tarafından Köy Eğitim Kursları, Köy Enstitüsü olarak değiştirilmiştir.

Köy Enstitüleri'nin kurulmasında büyük emek veren İsmail Hakkı Tonguç'a göre köy enstitüleri öncesinde gelen köye öğretmen yetiştirmedeki deneysel çalışmaların devamı olmamakla birlikte; kuruldukları yerler, kuruluş amaçları ve benimsenen eğitim öğretim teknikleri ile farklı bir oluşumdur (Şeren, 2008). Köy Enstitüleri sadece köye öğretmen yetiştirme amacının yanı sıra köye meslek erbapları kazandırmak için kurulmuştur. Köy Enstitüsü Kanununun birinci maddesinde bu durum açıkça belirtilmiştir. Bununla birlikte öncesinde yaşanan, öğretmenlerin köyde yaşamak istememe sorununa tedbir olarak aynı kanunun beşinci maddesinde, Köy Enstitüsü'nde eğitim alarak öğretmen olanlara Milli Eğitim Bakanlığı'nın göstereceği yerde 20 yıl çalışma zorunluluğu getirilmiş bu görevi yerine getirmeyenlerden tahsil masraflarının 2 katının tazmin edileceği belirtilmiştir (Şeren, 2008). Köy Enstitüsü mezunu öğretmene bununla birlikte getirilen yükümlülüklerden biri de, yine aynı kanunun altıncı maddesinde köylü için örnek fenni ziraat uygulamalarına rehber olacak bir tarla, bağ, bahçe ile iş atölyeleri kurarak köylüyü buralardan faydalandırma olmuştur. Genel hatlarıyla uygulamalara bakıldığı zaman Köy Enstitüleri'nin temel amacı köyden çıkmış, köylülere örnek olacak becerikli, aydın insan modeli yetiştirmek olmuştur.

Köy Enstitüleri'ne öğrenci seçimi ise yine kurumun kuruluş amacına uygun olarak yapılmıştır. Önceki uygulamalarda şehirde büyümüş başarılı çocuklar öğretmen olabildiği ve köy hayatına uyum sağlayamadıklarından yaşanan problemler göz önünde bulundurulmuştur. Şeren'e (2008) göre, Köy Enstitüsü öğrencileri gezici baş öğretmenlerin 4 kritere göre milli eğitim müdürlüklerine önerisiyle belirleme süreci başlar. Köy Enstitüsü'ne seçilecek öğrenci; köylü olmak, zeki ve çalışkan olmak, sağlıklı olmak ve yaşlarına göre bilgi ve becerili olmak zorundadır. Öğrenci fişi doldurulan öğrenci adayları milli eğitim müdürlükleri tarafından oluşturulan bir ön komisyonla mülakata girer kabul gören öğrenciler enstitü bünyesindeki doktorlar tarafından sağlık muayenesine tabi tutulur ve bütün seçim aşamalarından kriterleri sağlayabilen öğrenciler köy enstitüsüne seçilirdi.

Gediklioğlu'na (1971) göre köy toplumuna kadının yeri konusunda örnek olması için kadın öğretmen yetiştirmek de ayrı bir önem arz ediyordu. Kuruluş yıllarında çok az olan kız öğrenci sayısı, enstitülerin kapanmasına doğru son derece yüksek sayılara ulaşmıştır. Öğrenci seçiminde görevli kişi ve kuruluşların, kız öğrenci seçiminde en zorlandıkları konu ise ailelerinin ikna edilmesi olmuştur.

Yine öncül uygulamalarda karşılaşılan ödenek sorunları da göz önünde bulundurulmuştur. Köy Enstitüleri kendi binalarını kendileri yapacak, yiyeceklerini kendi üretebilecek donanımda öğretmen ve usta başı görevlilerle donatılmıştır. Görevlilerin tamamı alanında uzmanlık eğitimi almış kişilerden oluşturulmuştur. Köy Enstitüleri'nde temel anlayış "iş" anlayışıdır, uygulanmayan bilgi gereksiz bilgidir. Bu sebeple temel bir öğretim programı çerçevesinde kendi çalışma programlarını oluşturan Köy Enstitüleri, çevresel etmenleri göz önünde bulundurarak yapılandırılmıştır (Gediklioğlu, 1971).

Köy Enstitüleri, ülkenin o günkü koşulları göz önünde bulundurulduğunda, köy gerçeğine uygun olarak köyden yetişmiş 17 binin üzerinde köy öğretmeni yetiştirmiş başarılı bir uygulamadır. Köy Enstitüsü'nden mezun olan öğretmenler köyün eğitilmesiyle birlikte köyün kalkındırılmasında da önemli bir rol oynamıştır. Köy Enstitüleri bir modernleştirme projesidir (Anık, 2006).

Köy Enstitüleri'nin başarılı olmasına rağmen kapatılması ise siyasal iklimden kaynaklanan bir durumdur. Çok partili hayata geçiş ile birlikte DP'nin kurulması, 2. Dünya Savaşı sonrası anti-komünist siyasal iklim, köylünün aydınlanmasından rahatsız olan

toprak ağası yöneticilerin baskılarıyla, Köy Enstitüleri kapatılma süreci başlamıştır (Vural, 2014). Köy Enstitüleri'nin kuruluşunu hazırlayan Hasan Ali Yücel yerine atanan yeni Milli Eğitim Bakanı Sıralar'ın göreve başlamasından sonra verdiği ilk mesajlardan biri Köy Enstitüleri'nden mezun olan öğretmenlerin tam bir milli duygu içinde yetiştirileceği olmuştur. Köy Enstitüleri'ni kuran tek parti iktidarı yine Köy Enstitüleri'nin kapatılması sürecinde başı çekmiştir. Vural'a (2014) göre, Köy Enstitüleri'nin kuruluş amacından sapıp komünist bir sisteme evrildiği görüşü yaygınlaşmıştır. 1948 yılına kadar yapılan yasal değişikliklerle Köy Enstitüleri klasik okullara çevrilmiştir. Sovyetlerin 2. Dünya Savaşı sonunda Türkiye'nin savaş yıllarında izlediği etkin tarafsızlık politikalarına tepki olarak boğazlardan ve doğu sınırından toprak istemesi Türk kamuoyunda da Sovyet Komünizm tehlikesi algısı yaratmıştır. Bu algıyla birlikte Köy Enstitüleri'nin komünizm propagandasıyla çalıştığı, milli tarihimizden uzak bir eğitim verildiği, milli duygulardan uzak öğretmenler yetiştirdi yanılığısıyla önce klasik okullara dönüştürülmüş ve 27 Ocak 1954 yılında kapatılmıştır (Vural, 2014).

Köy Enstitüleri'nin kapatılması sonrasında şehirli ve köylü öğretmen olarak aynı meslekte 2 farklı grup oluşması, gruplar arasında ücret adaletsizliği gibi konular temel alınmış ve bütün öğretmenlerin tek bir kaynaktan yetiştirilmesi politikası sürdürülmüştür. Köye özgü öğretmen yetiştirme politikası terkedilmiştir (Benli, 2020).

2.5. İlgili Araştırmalar

Köy okullarının sorunları ve taşınmalı eğitimle ilgili yapılan çalışmalarda birçok sorun ve bu sorunlara çözüm önerileri getirilmiştir.

Kavak, İkinci ve Gökçe (1997)'ye göre köy okullarında en büyük problemlerden biri finansman sorunudur. Köy okulları şehir merkezindeki okullardan daha az sayıda gelir kaynağına sahiptir. Uygulamada da köy okulları gelir kaynaklarından finans sağlama konusunda çok yetersiz kalmaktadır. Çınar (2004)'e göre köy okullarında yaşanan sorunlardan biri okul-aile iş birliği yetersizliği ve iletişim engelleridir.

Köy okullarında öğrenim gören öğrencilerin velilerindeki ilgi azlığı öğrenci başarı seviyelerini etkilemektedir. Yapılan araştırmalar velilerin eğitim öğretim sürecinde yeteri

kadar rol almadıkları nedeniyle eğitim seviyesinin istenilen düzeyden düşük olmasına yol açtığını göstermektedir (Aksoy 2008, Dursun, 2006, Elma 2013, vd.).

Karataş ve Kınalıoğlu (2018) e göre öğretmen maaşları, öğretmen yetiştirmede köy okullarında staj yapılmaması, köyde görev yapan öğretmenlerin şehirde görev yapan öğretmen arasında özlük hakları bakımından tatmin edici farklar olmaması köy okullarındaki eğitim kalitesini etkileyen unsurlar olarak tespit edilmiştir.

Özpınar ve Sarpkaya (2010)'ya göre köyde görev yapan sınıf öğretmenlerinin yetiştirilmesinde köy hayatına uygun bir eğitim programının benimsenmemesi, rehberlik hizmetleri ve öğretim müfredatının düzenlenirken köylerin dikkate alınmaması ve köy öğretmenlerine yönelik hizmetiçi eğitim eksiklikleri temel problemler olarak görülmüştür.

Yalın (2001) şehirde görev yapan ve köyde görev yapan öğretmenlerin sorunlarını belirlemek için yaptığı karşılaştırmalı araştırmasında köyde görev yapan öğretmenlerin köy okulu öğretmenliği ile ilgili hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitim yoksunluğu ile kırsalda görev yapan öğretmenlerin statü ve özlük haklarının yaptıkları işe oranla şehir öğretmenliğinden düşük olduğunu belirtmiştir.

Özpınar (2008) çalışmasında eğitim öğretim faaliyetlerinde kullanılması gereken materyal eksikliği ve sosyal faaliyetlerden mahrum kalmanın köy okullarında problem olduğu görüşünü ortaya atmıştır.

Yıldız ve Köksal'a (2009) göre, köy okullarında uygulanan birleştirilmiş sınıflı öğretimin hedeflerinin bağımsız sınıflı öğretim programlarıyla aynı olmasını temel sorun olarak görmüşler, öğretmenlerin sorumluluklarının arttığını ve çalışma verimlerinin düştüğüne dikkat çekmişlerdir. Yıldız ve Köksal (2009), birleştirilmiş sınıflara özel eğitim öğretim programları ile birlikte uygun ders araç gereç ve kaynakların hazırlanması gerektiğini, idari birimlerin köy okullarının taleplerine karşı duyarlı olmaları gerektiğini, bununla birlikte birleştirilmiş sınıflarla ilgili daha fazla araştırmalar yapılması gerektiğini önermişlerdir.

Sidat ve Bayar (2018), yaptıkları araştırmada öğretmenlerin görüşlerine göre, köydeki velilere köy okullarının başarısının artırılmasına yönelik eğitim verilmesi gerektiğini ortaya çıkarmış, köydeki birleştirilmiş sınıf uygulamalarının bir an önce terkedilmesini önermişlerdir. Sidat ve Bayar (2018) köyde okul öncesi eğitimin bir eksiklik

olduğunu, köy okullarına mutlaka ana sınıfı açılmasını ve merkezi eğitim öğretim programı yerine çerçevesi belli çevre koşullarına göre esneklik içeren eğitim öğretim programlarının uygulanması gerektiğini önermişlerdir.

Kaya (2017), taşımali eğitim programındaki öğrenci durumlarına yönelik yaptığı çalışmada taşımali öğrencileri sistemin içinde değerlendirmiş, taşımali öğrencilerin sosyal etkinliklere katılmaya istekli olmalarına rağmen taşımali eğitim düzenlemeleri nedeniyle bu imkandan yararlanamadıklarını dolayısıyla kendilerini dışlanmış hissettikleri sonucuna ulaşmıştır. Kaya (2017), taşımali eğitim yönetmeliklerinde taşıma saat ve servislerinin sosyal etkinlik, kurs, ders dışı etkinliklere göre düzenlenmesi gerektiğini önermiştir.

Yeşilyurt ve Orak (2007), ilköğretimde taşımali eğitim araştırmasında, araştırmaya katılan denek grubunun yaşanan sorunlara rağmen taşımali eğitimin sürdürülmesi gerektiği sonucunu ortaya koymuş bununla birlikte taşımali okullarda okul yönetimi, öğretmenler ve öğrencilerin görüşlerinin alınması gerektiğini önermişlerdir. Yeşilyurt ve Orak (2007), araştırmalarından elde ettikleri bulgulara dayanarak ilkokul 1, 2 ve 3. sınıfların köy okulunda okumaları diğer sınıf düzeylerinin taşınması gerektiğini önermişlerdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Köy okullarında yaşanan sorunlar ve taşınmalı eğitime geçilmesindeki veli, öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşlerinin ortaya çıkarmanın hedeflendiği bu araştırma durum belirlemeye dayalı nitel bir araştırmadır.

Durum çalışması; bir durum ya da olayın derinlemesine incelenerek, gerçek ortamdaki verilen sistematik şekilde toplandığı araştırma yöntemidir. Ortaya çıkarılan bulgularla olayın oluşma ve seyretme sebebi araştırılarak gelecek çalışmalarda odaklanacak hususları ortaya koymaya yönelik çalışmalardır (Subaşı ve Okumuş, 2017). Durum çalışması, sınırları belirli bir olay hakkında sistematik şekilde toplanan verilerin derinlemesine analiz edildiği araştırma yöntemidir (Creswell'den aktaran Subaşı, 2017).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın yapıldığı çalışma grubunu 2020 – 2021 eğitim öğretim yılında Denizli ili Güney ve Buldan İlçelerindeki Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı taşıma merkezli resmi ilkokullarda görev yapan öğretmenler ve okul yöneticileri ile, ikamet ettikleri kırsal bölgede mahalle ya da köy okulu kapatılarak taşınmalı eğitime geçilmiş velilerden oluşturmaktadır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında Güney ilçesinde taşıma merkezli, 1 ilkokul, Buldan ilçesinde 2 ilkokul bulunmaktadır. Bu okullarda görev yapan 6 okul yöneticisi ve 24 sınıf öğretmeni ve taşınmalı eğitime geçiş yapmış köylerde ikamet eden velilerden seçilen 30 kişi olmak üzere toplam 60 kişiden amaçlı örneklem yöntemi ile veri toplanmıştır. Katılımcılar okul çalışanları (öğretmen ve yöneticiler) ve veliler olarak 2 gruba ayrılmış, kişisel bilgilerin gizli kalması amacıyla öğretmenler Ö1,Ö2,Ö3... şeklinde, okul yöneticileri Y1,Y2,Y3... şeklinde ve veliler de V1,V2,V3 şeklinde kodlanmıştır. Okul çalışanları olarak grupta yer alan öğretmen ve okul yöneticisi katılımcıların demografik özellikleri Tablo 3.1.' de verilmiştir.

Tablo 3.1. *Öğretmen ve Yöneticilerin Demografik Özellikleri*

Katılımcı	Yaş	Kıdem	Cinsiyet	Sınıf Mevcudu
Ö1	33	9	Kadın	14
Ö2	41	18	Erkek	13
Ö3	36	12	Erkek	18
Ö4	36	11	Kadın	21
Ö5	35	8	Kadın	16
Ö6	52	30	Kadın	14
Ö7	34	10	Erkek	17
Ö8	38	15	Erkek	15
Ö9	35	11	Kadın	17
Ö10	35	10	Kadın	13
Ö11	37	13	Kadın	12
Ö12	39	15	Erkek	23
Ö13	48	25	Kadın	22
Ö14	40	16	Erkek	24
Ö15	41	18	Erkek	21
Ö16	51	29	Erkek	22
Ö17	38	14	Kadın	20
Ö18	45	22	Kadın	21
Ö19	36	13	Erkek	25
Ö20	42	18	Erkek	21
Ö21	38	14	Kadın	18
Ö22	47	24	Kadın	20
Ö23	37	14	Kadın	19
Ö24	32	7	Kadın	18
Y1	56	34	Erkek	-
Y2	61	39	Erkek	-
Y3	36	12	Kadın	-
Y4	39	15	Erkek	-
Y5	38	14	Erkek	-
Y6	45	23	Erkek	-

Tablo 3.1.'e göre katılımcıların 24'ü öğretmen 6'sı okul yöneticisidir. Okul çalışanları grubunda yer alan katılımcıların 14'ü kadın (%46,66), 16'sı erkek (%53,33) katılımcıdan oluşmuştur. Katılımcıların görev yaptıkları okullarda öğrenim gören 152'si taşınmalı olmak üzere 444 öğrenci vardır. Ortalama sınıf mevcudu ise 18.5 öğrenci olmuştur. Okul görevlilerinin kıdemleri ise 7 ile 39 yıl arasında değişmektedir. Araştırmaya, 7-15 yıl arası kıdemi bulunan 13 öğretmen ve okul yöneticisi (%43,33), 15-

33 yıl arası kıdemi bulunan 11 öğretmen ve okul yöneticisi (%36,63), 33 ve üstü yıl kıdemi bulunan 6 öğretmen ve okul yöneticisi (%19,98) katılmıştır.

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin tamamı aynı zamanda taşınmalı ilkokul ya da ilköğretim okullarında yöneticilik kariyerleri öncesinde öğretmen olarak da görev yapmışlardır. Bir okul müdürü ve müdür yardımcısının 4 yıllık yöneticilik kıdemi, diğer 4 okul yöneticisinin de 15 yıl ve üzeri yöneticilik kariyeri bulunmaktadır.

Öğrenci velisi grubunda yer alan katılımcıların demografik özellikleri ise Tablo 3.2.'de verilmiştir.

Tablo 3.2. *Öğrenci Velisi Katılımcıların Demografik Özellikleri*

Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	Taşınmalı Eğitim Alan Çocuk Sayısı
V1	32	Kadın	1
V2	38	Kadın	1
V3	39	Erkek	2
V4	36	Erkek	1
V5	34	Kadın	1
V6	39	Erkek	2
V7	41	Kadın	2
V8	38	Kadın	1
V9	37	Erkek	2
V10	33	Kadın	2
V11	36	Erkek	1
V12	39	Erkek	1
V13	37	Kadın	2
V14	43	Kadın	2
V15	31	Erkek	1
V16	33	Erkek	1
V17	38	Kadın	1
V18	37	Kadın	2
V19	34	Erkek	1
V20	39	Kadın	2

(devamı arkadadır)

Tablo 3.2. *Öğrenci Velisi Katılımcıların Demografik Özellikleri (devamı)*

Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	Taşınmalı Eğitim Alan Çocuk Sayısı
V21	34	Kadın	1
V22	44	Kadın	3
V23	34	Erkek	1
V24	36	Kadın	1
V25	39	Erkek	2
V26	38	Erkek	2
V27	41	Kadın	2
V28	40	Kadın	2
V29	38	Erkek	2
V30	45	Kadın	2

Tablo 3.2.'de verildiği gibi araştırmaya katılan velilerin 17'si (%56,61) kadın, 13'ü (%43,39) erkeklerden oluşmaktadır. Araştırmada veli katılımcıların yaşları 31 ile 45 arasında değişmekte olup 30-35 yaş arası 7 veli (%23,31) 35-40 yaş arası 17 veli (%56,61) 40 ve üstü yaşında 6 veli (%19,98) bulunmaktadır. Taşınmalı eğitime devam eden çocuk sayısı bir olan 14 veli (%46,66), taşınmalı eğitime devam eden çocuk sayısı iki olan 15 veli (%50), taşınmalı eğitime devam eden çocuk sayısı üç olan 1 veli (%3,33) araştırmada yer almıştır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada araştırmacı tarafından hazırlanmış görüşme formuyla, okul çalışanlarına taşınmalı eğitim uygulaması ve köy okullarının sorunlarına yönelik 5, okul çalışanlarının demografik özelliklerini belirlemek amacıyla 4 soru; taşınmalı eğitim alan öğrenci velilerine ise taşınmalı eğitim uygulaması ve köy okullarının sorunlarına yönelik 10, velilerin demografik özelliklerini belirlemek için de 3 soru sorulmuştur. Okul çalışanlarına sorulan sorular şu şekilde olmuştur:

1. Köyden taşınmalı gelen bir öğrenci ile merkezde ikamet eden bir öğrenci arasında farklar olduğunu düşünüyor musunuz, göstergeleri nelerdir?
2. Köyde ikamet eden bir velinin okul aile işbirliğine ve eğitimin kalitesinin artırılmasına yönelik uygulamalarınıza katkı sağlamadaki rolü nedir?
3. Sınıfta taşınmalı öğrencilerin sayısının sınıf başarısını nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?
4. Taşınmalı eğitim süreci ders dışı eğitim öğretim etkinliklerini nasıl etkilemektedir?

5. Taşımali eğitim yapılan bir okulda ne gibi riskler ve olumsuz durumlarla karşı karşıya kalınmaktadır?

Araştırma grubunda yer alan velilere sorulan sorular ise şu şekilde olmuştur :

1. Köy okulları ile şehir merkezindeki okullar arasında gördüğünüz en önemli farklar nelerdir?
2. Köy okullarında eğitim öğretim görmenin avantajları nelerdir?
3. Köy okullarında eğitim öğretim görmenin dezavantajları nelerdir?
4. Köyde yaşayan öğrencilerin eğitim öğretim için şehir okullarına taşınmalarının avantajları nelerdir?
5. Köyde yaşayan öğrencilerin eğitim öğretim için şehir okullarına taşınmalarının dezavantajları nelerdir?
6. Merkezde yaşayan bir öğrenci ile köyde yaşayan bir öğrencinin eğitim imkanları arasındaki farklar nelerdir?
7. Köyünüzdeki okulun kapatılıp taşımali eğitime geçileceğini duyduğunuzda nasıl bir tepki verdiniz?
8. Taşımali öğrenci velisi olduğunuz için öğretmeniniz ya da okul müdürünüz tarafından size farklı davranıldığını hissettiğiniz bir durum oldu mu? Olduysa hangi konularda ve örnek verebilir misiniz?
9. Çocuğunuzun eğitimiyle ilgili “Keşke şehirde yaşıyor olsaydım” dediğiniz bir durum yaşadınız mı?
10. Köy okullarının öğrenci mevcudu nedeniyle kapatılıp taşımali eğitime geçilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Görüşme formlarında kişisel bilgileri deşifre edecek uygulamalardan kaçınmaya özen gösterilmiş olup, katılımcıların kimlik bilgilerini muhteva eden herhangi bir içeriğe yer verilmemiştir. Katılımcının güvenini sağlamak için, gönüllü katılım formunu doldurduktan sonra katılımcının gözü önünde katılım formu dosyalanmış ve katılımcıya incelemesi için görüşme sorularının yer aldığı görüşme formu verilmiştir. Görüşme sorularını inceleyen katılımcının onayı ile görüşmeye başlanmıştır.

Görüşme formları hazırlanırken kapsam geçerliği için ölçme ve değerlendirme, dil uzmanı ve bu alanda çalışan bir uzmandan görüş alınmıştır. 30-60 dakika arası süren görüşmeler, katılımcılar ile önceden randevu alınarak yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Görüşme sırasında elde edilen veriler, katılımcıların izniyle hem yazılı hem sesli olarak kayıt altına alınmıştır. Katılımcılara kendi ses kayıtları dinletilmiş ve görüşme formuna verdiği cevaplar incelettirilmiş ve onayları alınmıştır. Elde edilen veriler analiz edildikten sonra güvenilirliğin sağlanması amacıyla, katılımcı bilgileri gizli tutularak, eğitim yönetimi ve denetimi alanında tezli yüksek lisans yapmış, taşımali eğitim merkezi olan ilkokulda görev yapan bir sınıf öğretmeniyle birlikte bir görüşme ayrı ayrı kodlanmış ve kodlamalar

arasındaki tutarlılığa bakılmıştır. Daha sonra diğer veri incelemeleri görüşmeci tarafından yapılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler nitel veri analizi yöntemlerinden betimsel analiz ile yapılmıştır. Bu analizde amaç araştırmaya katılan deneklerle yapılan görüşmeler sonucunda toplanan verilerin düzenlenip ve yorumlanarak okuyucuya aktarılmasıdır. Veriler önceden belirlenen temalara göre sınıflandırılan, özetlenen ve yorumlanan görüşme verileri ile elde edilen bulgular arasında neden-sonuç ilişkisi kurulabilir (şimşek ve Yıldırım'dan aktaran Karataş, 2015).

Bu süreçte araştırmacı tarafından görüşme ses kayıtları görüşme formları ile birlikte çözümlenerek belirli kategoriler altında toplanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın geçerliğini arttırmak amacıyla kategorilere ait katılımcı alıntılarına da yer verilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR ve YORUMLAR

4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Köy okulları ve şehir merkezindeki okullar arasındaki farklar nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Velilerin verdikleri cevaplardan elde edilen kodlamalar Tablo 4.1. ‘de verilmiştir.

Tablo 4.1. *Köy Okulları ve Şehir Merkezindeki Okullar Arasındaki Farklara Yönelik Veli Görüşleri*

No	Kodlama	f	n
1	İmkan farklılıkları	18	30
2	Okul yapılarındaki farklılıklar	7	30
3	Okulların idari yapılarındaki farklılıklar	5	30

Çalışma grubunda yer alan velilerin ilk soru ile ilgili verdikleri cevapların kodlamalarına bakıldığında 18 velinin “İmkan farklılıkları” dediği görülmektedir. 18 velinin verdiği cevaplardan bazıları;

Köy okullarında birleştirilmiş sınıflar oluyor, bu sınıflarda çocuklar karışık olarak okutuluyor ama şehir okullarında her çocuk ayrı sınıfta eğitim alıyor. (Görüşme kaydı: Veli 17)
Köy okullarında tuvalet, ısınma, sınıf temizliği gibi işlerle özel olarak ilgilenen olmuyor şehir merkezindeki okulların bu gibi işleri yapan görevlileri oluyor. (Görüşme kaydı: Veli 11)

şeklinde olmuştur. İmkan farklılıkları göz önüne alındığında velilere göre köy ve şehir okulları kıyaslandığında şehir okullarının daha iyi imkanlara sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Şehir okullarının daha düzenli olması, öğrencilerin ihtiyaçlarına daha ulaşılabilir olması, okulların sınıf yapıları bu kategoride ifade edilen görüşler arasında yer almaktadır.

Köy okulları ile şehir merkezindeki okulların yapılarındaki farklılıklar hakkında görüş belirten veliler bu farklılıkların okulların fiziki yapılarıyla ilgili olduğuna değinmişlerdir. Şehir okullarının bina ve araç gereç açısından daha donanımlı olması, çocukların tören alanları oyun alanları ve sahalarının bulunması, yemekhane kalorifer dairesi gibi bölümlere ayrılmış olması bu konuda belirtilen görüşler arasında yer almaktadır. Okulların yapı farklılıkları hakkında bazı velilerin görüşleri ise şu şekilde olmuştur;

Köy okulu arazide tek katlı ev gibi bir yer ama şehirdeki okullar bina olarak bir resmiyeti var. (Görüşme kaydı: Veli 2)
Merkezdeki okullarda her şey ayrı şekilde düzenlenmiş oluyor. Oyun sahası ayrı, futbol sahası ayrı, parkı ayrı, tören yeri ayrı oluyor köy okullarında her şey okulun önündeki bahçede sınırlı ya da düzensiz oluyor. (Görüşme kaydı: Veli 8)

Okulların idari yapılarındaki farklılıklar konusunda veliler şehir okullarının sınıf yapıları, öğretmen kadroları, okul yönetim birimleri açısından farklı olduğunu düşünmektedirler. Bu kodlamaya yönelik bazı veli görüşleri ise şu şekilde olmuştur;

Şehirdeki okulların müdürü, müdür yardımcısı, rehber öğretmeni oluyor herkesin görevi belli köy okulunda bütün görevler öğretmenin oluyor.(Görüşme kaydı: Veli 29)

Köy okulunda tek öğretmen var çocuğun bütün iletişimi bu öğretmenle oluyor hiç farklılık yaşamıyor.(Görüşme kaydı: Veli 17)

Birinci alt probleme verilen veli yanıtlarından velilerin şehir merkezindeki okullar ile köy okulları arasında gördüğü farklar okulların imkanları ve yapısal farklılıkları olmuştur. Velilere göre köy okullarının sahip olduğu olanaklar şehir okullarından daha kısıtlıdır. Okulların fiziki durumlarından kaynaklanan farkların yanı sıra okulların teşkilatlanmasından kaynaklanan da farklar vardır. Bunlar okullarda yönetim ve eğitim öğretim birimlerinin ayrı olması, eğitim öğretim hizmetlerinde rehberlik hizmetlerinin de bulunması gibi farklar olmuştur.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

İkinci alt probleme ilişkin velilerin olumlu görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla sorulan “Köy okullarında eğitim öğretim görmenin avantajları nelerdir?” sorusuna verilen cevaplardan elde edilen kodlamalar Tablo 4.2’ de verilmiştir.

Tablo 4.2. Köy Okulunda Eğitim Görmenin Avantajları Hakkında Veli Görüşleri

No	Kodlama	f	n
1	Öğrenci güvenliği avantajları	26	30
2	Okulun konum avantajı.	4	30

Tablo 4.2.’de görüldüğü gibi görüşmeye katılan velilerin köy okullarında eğitim görmenin sağladığı avantajlar hakkındaki görüşlerinin öğrencilerin güvenlik avantajları ve coğrafi avantajlar olarak iki kodlama altında toplanmıştır. Katılımcıların 26 sı öğrencilerin güvenliği açısından köy okullarını avantajlı bulduklarını, 4’ü ise okulun köyde yer almasının okulun konum avantajı sağladığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin güvenlik avantajları hakkında veliler köyde taşınmalı eğitim olmadığı için trafik risklerinin olmadığına değinmiş, öğrencilerin daha güvenli bir şekilde okula ulaşımının sağlandığını ve bunun bir avantaj oluşturacağını belirtmişlerdir. Bu konuda bazı velilerin görüşleri şu şekildedir; Araştırmaya katılan velilere göre köy okulunda eğitim öğretim

görmenin bir diğer avantajı da okullarının konumları olmuştur. Bu konuda veliler köylerin küçük olmasından dolayı okullara yakın olacaklarını belirtmiş, kendilerinin de istedikleri zaman okula gidebileceklerini, daha yoğun okul aile birliği ilişkileri kurabileceklerini bunun da şehir merkezinde eğitim öğretim görmeye karşı bir avantaj sağlayacağını belirtmişlerdir. Bu konuda bazı veli görüşleri şu şekilde olmuştur

Çocuğum köy okulunda olsaydı servis aracı kullanmadan okula gideceği için daha az riskli olurdu bizim için....(Görüşme kaydı: Veli 1)
Şehir okulu uzak olduğundan köy okulu bizim için daha güvenli olurdu.(Görüşme kaydı: Veli 14)

Araştırmaya katılan velilere göre köy okulunda eğitim öğretim görmenin bir diğer avantajı da okullarının konumları olmuştur. Bu konuda veliler köylerin küçük olmasından dolayı okullara yakın olacaklarını belirtmiş, kendilerinin de istedikleri zaman okula gidebileceklerini, daha yoğun okul aile birliği ilişkileri kurabileceklerini bunun da şehir merkezinde eğitim öğretim görmeye karşı bir avantaj sağlayacağını belirtmişlerdir. Bu konuda bazı veli görüşleri şu şekilde olmuştur;

Bizim şehir okullarıyla ilgili en büyük sıkıntımız okula sık gidemiyor oluşumuz. Eğer okul köyde olsaydı, öğretmenle daha iyi ilişki kurabilirdim. (Görüşme kaydı: Veli 29)
Bizim köyün okulu çok güzel yerde, köy küçük olduğundan da evler okula yakın, okul burada olsaydı çocuğun durumunu daha iyi takip edebilirdik. (Görüşme kaydı: Veli 18)

Araştırmanın ikinci alt probleminde velilere sorulan bir diğer soru ise “Köy okullarında eğitim görmenin dezavantajları nelerdir?” sorusu olmuştur. Velilerden elde edilen görüşler ve bu görüşlerin oluşturduğu kodlamalar Tablo 4.3.’te verilmiştir.

Tablo 4.3. *Köy Okulunda Eğitim Görmenin Dezavantajları Hakkında Veli Görüşleri*

No	Kodlama	f	n
1	Birleştirilmiş sınıf sistemi	30	30
2	Okulda sosyo-kültürel kısıtlılıklar	22	30

Tablo 4.3.’te görüldüğü gibi, araştırmaya katılan 30 velinin tamamı birleştirilmiş sınıf sistemini köy okullarında başlıca dezavantaj olarak görmektedirler. Bazı velilerin köy okullarında birleştirilmiş sınıf eğitiminin halk arasında 4+4+4 düzenlemesi olarak bilinen süreç öncesindeki gibi hala 5 yıl olarak bildikleri araştırmada dikkat çeken bir detay olmuştur. Veli ifadelerinde birleştirilmiş sınıfın 5 yıl sürdüğü velilerin benzer ifadeleri olmuştur. Velilere göre birleştirilmiş sınıfta eğitimi, öğretmenin öğrenci ile ilgilenememesine, farklı yaş ve sınıf düzeyindeki öğrencilerin aynı sınıfta eğitim öğretim

görmesinin öğrencileri olumsuz etkilemesine sebep olmaktadır. Birleştirilmiş sınıf dezavantajı hakkında bazı velilerin görüşleri şu şekilde olmuştur;

Hocam tek öğretmen olduğundan 1. sınıf çocuğu ile 5. sınıf çocuğu aynı yerde iyi olmuyor, öğretmen okuma yazma mı öğretecek çarpma bölme mi öğretecek. (Görüşme kaydı: Veli 2)
Aslında köylerde birleştirilmiş sınıfta okumasa çocuklar ben köy okuluna karşı olmazdım. Birleştirilmiş sınıf dezavantajdır. (Görüşme kaydı: Veli 19)

Görüşü alınan velilerin 22'si de birleştirilmiş sınıf dezavantajı ile birlikte okullardaki sosyo-kültürel çeşitliliği dezavantaj olarak görmüşlerdir. Velilere göre öğrencilerin köy okullarında az sayıda öğrenci ile etkileşim halinde olmaları, okulda tek bir öğretmenin görev yapıyor olması, yaşanan çevre ile eğitim alınan çevrenin aynı olmasından dolayı farklı çevresel etkenlerle temas kurulamıyor olması gibi durumlar öğrencilerin sosyo-kültürel çeşitlilikten mahrum kalmalarına neden olmaktadır. Bu konuda bazı veli görüşleri şu şekilde olmuştur;

Çocuğun çevresi hep aynı hiç farklı öğrenci farklı öğretmen müdürle falan karşılaşmıyor. Dünyası kısıtlı kalıyor. (Görüşme kaydı: Veli 6)
Öğretmenler de köy uyum sağlarsa çocuğa örnek olmuyor, çocuk evde sokakta nasılsa okulda da aynı şekilde oynuyor, konuşuyor. (Görüşme kaydı: Veli 11)

Görüşmeye katılan velilere göre köy okulunda eğitim öğretim görmesinin sağladığı avantaj ve dezavantajlar taşınmalı eğitime yönelik görüşleri ile benzerlik göstermektedir. Velilerin köy okullarının birleştirilmiş sınıfla eğitim yapması görüşmeye katılan bütün velilere göre bir dezavantajdır. Velilerin büyük çoğunluğu da öğrencilerin dar bir çevrede eğitim öğretim almasını dezavantaj olarak görmektedirler. Velilerin büyük çoğunluğu da köy okulunda eğitim öğretim görmesinin avantajlarında trafik risklerinin olmaması olarak görmüşlerdir. Bu görüş de taşınmalı eğitim hakkındaki görüşleri ile benzerlik göstermektedir.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü altı problemi “Taşınmalı eğitimin avantajları ve dezavantajları nelerdir?” biçiminde belirlenmiştir. Taşınmalı eğitimin avantaj ve dezavantajlarını ortaya çıkarmak amacıyla köylerde ikamet eden öğrencilerin eğitim öğretim almak için şehir okullarına taşınmalarının avantaj ve dezavantajları öğrenci velilerine sorulmuştur. Taşınmalı eğitimin avantajları hakkında veli görüşleri Tablo 4.4.’te verilmiştir.

Tablo 4.4. Öğrenci Velilerine Göre Köyde Yaşayan Öğrencilerin Taşımali Eğitim ile Eğitim Almalarının Avantajları

No	Kodlama	f	n
1	Öğrencilerin müstakil sınıflarda eğitim öğretim görmesi	30	30
2	Öğrencilerin sosyal etkileşimlerinin artması	20	30
3	Eğitim verimliliğinin artması	24	30
4	Şehir okullarının kurumsal kimlikleri	7	30

Tablo 4.4'te görüldüğü üzere, köyde yaşayan öğrencilerin taşımali eğitim ile eğitim almalarının avantajları 4 kodlama etrafında toplanmıştır. Kodlamalardan ilki bir önceki alt problemde yer alan köy okullarının dezavantajları ile benzerlik göstermektedir. Köy okullarının birleştirilmiş sınıf uygulama sebebiyle dezavantajlı olduğunu belirten 30 velinin tamamı, taşımali eğitimin avantajları ile ilgili de öğrencilerin müstakil sınıflarda eğitim öğretim görmesi yani her sınıfın ayrı dersliklerde olması öğrencilerin aynı yaş grubunda olmasının ve ders esnasında farklı sınıf seviyesindeki konular ve yaş grupları ile iletişimde olmaması avantaj olarak görülmektedir. Bu durum araştırmaya katılan velilerin görüşlerinin tutarlılığı hakkında da çıkarımda bulunmaya olanak sağlamaktadır. Bu konuda bazı veli görüşleri şu şekilde olmuştur;

Taşımali eğitim her ne kadar tehlikeli olsa da çocuğum en azından doğru düzgün bir sınıfta eğitim alıyor. Çocuğum misal 2. sınıfsa sınıftaki tüm çocuklar 2. sınıf öğrencisi oluyor.(Görüşme kaydı: Veli 22)

“En büyük avantajı birleştirilmiş sınıf olmaması, bu konu hakkında açıklama yapmaya gerek bile görmüyorum.(Görüşme kaydı: Veli 9)

Taşımali eğitimin avantajları hakkında veli görüşlerinde ikinci kodlama ise öğrencilerin sosyal etkileşimlerinin artması olmuştur. Araştırmaya katılan velilerin 20'si öğrencilerin merkezdeki okullarda değişik mahalle ve çevrelerden gelen öğrencilerle bir arada olması, birden fazla öğretmen ile etkileşimde olmaları, taşıma merkezli okulların köy okullarına göre kalabalık olmasını veliler avantaj olarak görmektedirler. Bu kodlamaya dair görüş bildiren velilerin bazılarının ifadeleri şu şekilde olmuştur;

Taşımali eğitim her ne kadar tehlikeli olsa da çocuğum en azından doğru düzgün bir sınıfta eğitim alıyor. Çocuğum misal 2. sınıfsa sınıftaki tüm çocuklar 2. sınıf öğrencisi oluyor. (Görüşme kaydı: Veli 22)

En büyük avantajı birleştirilmiş sınıf olmaması, bu konu hakkında açıklama yapmaya gerek bile görmüyorum. (Görüşme kaydı: Veli 9)

Araştırmaya katılan 30 velinin 24'ü ise taşımali eğitim sistemi ile eğitim kalitesinin arttığı yönünde görüş bildirmiştir. Öğrencilerin köy okulları yerine taşıma sistemi ile şehir

merkezindeki okullara taşınmalarının aldıkları eğitimin niteliğini iyileştirdiğini düşünen velilerin bazılarının görüşleri şu şekilde olmuştur;

Taşınmalı eğitimde öğrenciler birçok farklı etkinlikler yapıyorlar. Öğretmenler onlara daha iyi eğitim verebiliyor. (Görüşme kaydı: Veli 17)

Taşınmalı eğitimin bazı sorunları mutlaka var ama bu sorunlar getirdiği kaliteli eğitimin gerisinde kalıyor. (Görüşme kaydı: Veli 5)

Şehir okullarının kurumsal kimliği olarak yapılan kodlamada ise araştırmaya katılan 7 veli görüş bildirmiştir. Velilerin görüşlerine göre, şehir merkezindeki okulların internet imkanları, yapılan eğitim öğretim projeleri, özellikle de Covid-19'a bağlı pandemi döneminde yaşanan uzaktan eğitim sürecinde okulların öğrenci ve velilere sunduğu imkanlar şehir okullarının daha kurumsal olduğunu ortaya koymaktadır. Şehir merkezindeki okullarda yönetim işlerinin köy okullarındaki gibi sınıf öğretmeni yerine okul müdür ve müdür yardımcısı tarafından yürütülüyor olması velilere göre bir avantaj sağlamaktadır. Bu konuda görüş belirten velilerin bazılarının ifadeleri şu şekilde olmuştur;

Köy okullarında öğretmenler aynı zamanda müdürlük görevini de sürdürüyor bu öğretmenin görevlerini yapmasına engel oluyor. (Görüşme kaydı: Veli 8)

Köy okullarının bir ihtiyaca yönelik geçici gibi kurulmuş bir sistemi var şehir merkezindeki okullar sürekli eğitim yapılan kurumlar durumunda. (Görüşme kaydı: Veli 15)

Öğrenci velilerinin, köyde ikamet eden öğrencilerin taşınmalı eğitim sistemi ile şehir merkezindeki okullarda eğitim almalarının dezavantajları hakkında görüşleri Tablo 4.5.'te verilmiştir.

Tablo 4.5. Köyde Yaşayan Öğrencilerin Taşınmalı Eğitim ile Eğitim Almalarının Dezavantajları

No	Kodlama	f	n
1	Velinin okula ulaşımı zordur.	25	30
2	Öğrencilerin ulaşım riskleri artmaktadır.	22	30

Tablo 4.5.'te de görüldüğü gibi köyde ikamet eden öğrencilerin taşınmalı eğitim almalarının dezavantajlarını iki başlık altında toplanmaktadır. Araştırmaya katılan velilerin 25'ine göre velinin okula ulaşımının kolay olmadığı belirtilmiştir. Araştırmaya katılan veliler, geçim kaynakları, ulaşım imkanları sebebiyle okula her hangi bir zamanda gidemiyor olmaları bir dezavantaj olmakla birlikte öğretmenlerin velilerden en çok yakındığı ve yardım beklediklerini konunun bu olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bazı velilerin görüşleri şu şekilde olmuştur;

Sadece ilçe pazarı kurulduğu günler merkeze gidebiliyoruz, her gidişimizde de okula uğrayıp çocuğun durumuyla ilgili görüşemiyoruz. (Görüşme Kaydı: Veli 13)

Eşim fabrikada çalışıyor köyden ilçeye minibüs çalışmıyor ben öğretmen çağırdığı zaman okula gidemiyorum. (Görüşme Kaydı: Veli 18)

Araştırmada taşınmalı eğitimin dezavantajı olarak velilerin 22 ise öğrencilerin servis araçlarıyla taşınmalarının oluşturduğu trafik risklerine değinmiştir. Bu konu alanyazındaki taşınmalı eğitimle ilgili yapılan çalışmaların neredeyse tamamında ortak sonuç olarak kabul edilebilir. Okullarda okul servis ve taşınma denetiminin gerek okul taşıma komisyonu, gerekse ilçe kaymakamlığına bağlı diğer birimler tarafından titizlikle kontrol ediliyor olmasına rağmen trafikteki diğer araçlar, hava koşulları, karayolunun durumu gibi dışsal etkenler sebebiyle de olumsuz durumlar yaşanmaktadır. Bu durumda velilerin taşıma konusunda endişelerinin olmasında temel sebeptir. Bu konuda görüş bildiren velilerin bazılarının ifadeleri şu şekilde olmuştur;

Öğrencinin taşıma araçları güvenilir değil çünkü başındaki şoförün bu konuda eğitimi yok. Öğrenciler Allah'a emanet gidip geliyorlar okula. (Görüşme Kaydı: Veli 11)

Öğrencinin güvenle taşınacağını hiçbir garantisi yok. Her an her şey olabilir diye endişe içindeyiz ama eğitimlerinin önüne geçmiyor bu endişelerimiz. (Görüşme Kaydı: Veli 24)

Velilerin köyde ikamet eden öğrencilerin taşınmalı eğitim ile şehir merkezindeki okullarda eğitim öğretim almasının avantaj ve dezavantajları bu alanda yapılan araştırmalardan elde edilen sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Velilerin çoğunluğunun taşınmalı eğitimin avantajının öğrencinin birleştirilmiş sınıfta eğitim öğretim görmemesi olduğunu, dezavantajının ise öğrencilerin köyden okullara taşınmalarının oluşturduğu trafik riskleri olarak görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır.

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt probleminde “Şehirde ikamet eden bir öğrenci ile köyde ikamet eden taşınmalı bir öğrencinin sahip olduğu imkanlar arasında fark var mıdır?” sorusuna cevap aranmıştır. Araştırmaya katılan okul çalışanlarına köyden taşınmalı gelen bir öğrenci ile merkezde ikamet eden bir öğrenci arasında fark olup olmadığına dair görüşleri sorulmuştur. 24 öğretmen ve 6 okul yöneticisi belirli farklar olduğunu düşündüklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin verdiği cevaplara göre farklılıklar kodlanmış ve dağılımları Tablo 4.6.’da gösterilmiştir.

Tablo 4.6. Öğretmenlere Göre Taşınmalı Öğrenci ile Merkez Öğrencisi Arasındaki Farklar ve Göstergeleri.

No	Kodlama	f	n
1	Aileden kaynaklı farklılık	24	24
2	İmkanlardan kaynaklı farklılıklar	18	24
3	Eğitim sisteminden kaynaklı farklılıklar	12	24

Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamı köyden taşınmalı eğitimle okula gelen ve şehir merkezinde ikamet eden öğrencilerin arasında aileden kaynaklı farklılıklar olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu farklılıklarda ailelerin eğitim ve öğretime olan ilgileri, meslekleri, aile üyelerinin eğitim durumları öğretmenler tarafından vurgulanmıştır. Bazı öğretmenler ailelerde çocuğun yüksek öğrenim düzeyine kadar eğitim öğretim almayacağını kabullenmiş şekilde davranışların olduğunu belirtmişlerdir. Bazı öğretmenler düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir ;

Kesinlikle fark olduğunu düşünüyorum. Bazı öğrenciler yetenek ve zekalarıyla ilgili olarak başarılı olabiliyorlar ama ne olursa olsun köydeki aileler çocuklarının eğitimleriyle ilgilenmeyi bilmiyorlar. (Görüşme kaydı : Öğretmen 2)

Evet çok fark vardır. Ancak bu farkların eğitimden değil aileden kaynaklı olduğunu düşünüyorum. Kırsalda yaşayan insanların çocukları ve onların eğitimiyle daha az ilgilendikleri kanaatindeyim. (Görüşme kaydı : Öğretmen 8)

Köyden gelen öğrencilerin velileri iş ve uğraşlarını bahane ederek sadece alışveriş günlerinde ilçe merkezine gelirlerse okula uğrayabiliyorlar, ailelerin bu ilgisizliği de ister istemez öğrenciye yansıyor. (Görüşme kaydı : Öğretmen 11)

Veli toplantıları yaptığımızda köyden gelen veliler hemen imza atıp gitmek istiyorlar isteğimiz olup olmadığını soruyorlar, merkezdeki veliler ise toplantı bitesiye kadar kalıp daha sonra öğrencinin durumu ile de özel olarak konuşmak istiyorlar. (Görüşme kaydı : Öğretmen 19)

Köydeki velilerin eğitim durumları genel olarak ilk ve ortaokul düzeyinde. Hal böyle olunca kendi iyi bir eğitim almadığı için çocuğun nasıl eğitileceğini de bilmiyor tüm sorumluluğu öğretmenin üstüne atıyor. (Görüşme kaydı : Öğretmen 7)

Merkezdeki öğrenci ile köydeki öğrenciye ailelerinin sağladığı imkanlar aynı olmadığı için farklılık olduğunu düşünüyorum. (Görüşme kaydı : Öğretmen 24)

Öğretmenlerin ifadelerinden anlaşılacağı üzere eğitimde okul aile birliği açısından köyden gelen velilerin daha isteksiz oldukları görülmektedir. Köyden gelen velilerin okul aile birliğine katılımları sadece şehir merkezinde pazar kurulduğu günlerde öğretmenin davetiyle sayesinde olduğu tespit edilmiştir.

Farklılığın imkanlardan kaynaklı olduğu yönünde görüş belirten 18 öğretmen taşınmalı öğrencilerin okuldan ayrılmasının yasak olduğunu, kütüphaneden faydalanma, kırtasiyeden alışveriş yapma gibi imkanlarının olmadığını, teknolojiye erişim imkanlarının bulunmadığını belirtmişlerdir. Bununla birlikte öğrencilerin okula geliş ve gidiş

yöntemlerindeki farklılığın da köyden taşınmalı gelen öğrenciler açısından dezavantaj oluşturduğu yaygın bir görüştür. Bu konuda görüşlerini belirten bazı öğretmenlerin ifadeleri şu şekilde olmuştur;

...köyden gelen çocuk erken kalkıyor, çoğu zaman kahvaltı yapmadan okula geliyor. Bu durum köyden gelen öğrencinin derse odaklanmasını zorlaştırıyor.(Görüşme kaydı : Öğretmen 1)

Merkezde ikamet eden öğrencilerin özellikle de 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin öğle arasında evlerine gidebiliyor olmaları onlar için avantaj sağlıyor.(Görüşme kaydı : Öğretmen 6)

Köyde ikamet eden öğrencilerin öncelikle kütüphaneden yararlanma imkanları bulunmuyor, okul bahçesinden çıkmaları da yasak olduğu için merkezde oturan öğrencilere göre imkanları kısıtlı kalıyor.(Görüşme kaydı : Öğretmen 22)

Uzaktan eğitim dönemin köyde ikamet eden öğrencilerde elektrik, internet yetersizliği gibi altyapıdan kaynaklı sorunlarla karşı karşıya kalma durumu sıkça yaşandı.(Görüşme kaydı : Öğretmen 24)

Köyde ikamet eden öğrencilerin merkezde ikamet eden öğrencilerle farklılık göstergelerinden bir diğerinin de eğitim sisteminden kaynaklı farklar olduğunu ifade eden 12 öğretmen, köyden gelen öğrencilerin okul öncesi eğitim fırsatından yararlanamamaları ve ders sonrası yapılan sosyal etkinlikler ve kurslara katılamama gibi dezavantajları olduğunu belirtmiştir. Öğretmenler bu durumun eğitimde fırsat eşitliğine aykırı bir durum olduğu görüşünü savunmaktadır. Bu konuda görüş belirten öğretmenlerin bazılarının ifadeleri şu şekilde olmuştur;

...taşınmalı eğitim yönetmeliğinde okul öncesi eğitim için taşıma yapılmıyor. Merkezde oturan bir öğrenci mutlaka okul öncesi eğitimi almış olarak ilk öğrenime başlarken köyde ikamet eden öğrenciler eğer imkanları varsa velilerinin gayretiyle okul öncesi eğitimi alabiliyorlar. (Görüşme kaydı : Öğretmen 4)

Öğrencilerin okul sonrasında kurslara kalmaları için servisteki tüm öğrenci velilerinin onayı olması gerekiyor. (Görüşme kaydı : Öğretmen 2)

... taşınmalı öğrencilerimizin çoğunluğu ilkokula erken, 60-62 aylık çocuklar iken ilkokula başlıyorlar. Bu durum onlar için ilerleyen sınıflarda da başarısızlık olarak geri dönüyor. (Görüşme kaydı : Öğretmen 7)

Araştırmanın dördüncü alt probleminde okul çalışanlarına sorulan “Şehirde ikamet eden bir öğrenci ile köyde ikamet eden taşınmalı bir öğrencinin sahip olduğu imkanlar arasında fark var mıdır?” sorusuna okul yöneticilerinin öğretmenlerden farklı cevaplar verdikleri görülmektedir. Okul yöneticilerinin cevaplarıyla oluşan kodlama Tablo 4.7. ‘de verilmiştir.

Tablo 4.7. Okul Yöneticilerine Göre Taşınmalı Öğrenci ile Merkezde İkamet Eden Öğrenci Arasındaki Farklar.

No	Kodlama	f	n
1	Öğrencilerin sorumlulukları	6	6
2	İmkanlardan kaynaklı farklılıklar	5	6
3	Eğitim sisteminden kaynaklı farklılıklar	2	6

Tablo 4.7 incelendiğinde okul yöneticilerinin tamamı öğrenci sorumluluğunun farklı olduğuna değinmişlerdir. Taşımali öğrencilerin evinden ayrılıp evine dönesiye kadar tüm sorumluluğunun okulda olduğu bu karşılık merkezde ikamet eden öğrencilerin okulun bahçesine girdiği andan itibaren sorumluluklarının okulda olduğunu vurgulayan okul yöneticilerinin bazılarının ifadeleri şu şekilde olmuştur;

Merkez öğrencileri okula kendi gidip gelebilir, yolda başına bir şey gelse okul kesinlikle sorumlu tutulamaz, ancak taşımali öğrenci servis ile bir şoförün gözetiminde gelmesine rağmen tüm sorumluluğu okullara aittir.(Görüşme kaydı : Yönetici 4)

Merkezdeki öğrenciler okula girdiği andan itibaren okulun sorumluluğundadır, taşımali öğrenci ise evinden çıktığı andan itibaren okulun sorumluluğundadır. (Görüşme kaydı : Yönetici 3)

Taşımali öğrenciler okula girişinden öğle yemeğine, teneffüsünden saç tıraşına kadar okulun gözetimindedir.. (Görüşme kaydı : Yönetici 6)

Görüşmeye katılan okul yöneticilerinin 5'i taşımali öğrenciler ile merkezde ikamet eden öğrenciler arasında gördükleri farkları öğrencilerin sahip oldukları imkanlar teması ile değerlendirmişlerdir. Öğrencilerin ve velilerinin sosyo-kültürel durumları, yaşadıkları bölgedeki olanaksızlıklar, okula geliş yöntemleri, okul işleyişinden kaynaklanan imkan ve imkansızlıklar olarak değerlendirmede bulunan okul yöneticilerinin bazılarının görüşleri şu şekilde olmuştur;

Merkezde ikamet eden öğrencilerin anne ve babaları köyde ikamet eden öğrencilerin anne babalarından daha ilgili.(Görüşme kaydı : Yönetici 2)

Köyde yaşayan öğrencilerin çevrelerinde konuşulan dil, çevrelerindeki bilgi birikimi, sosyo-kültürel değerler merkezdeki öğrencilerden farklıdır. Eşit imkanlara sahip değillerdir, merkezde ikamet eden öğrenciler daha avantajlı. (Görüşme kaydı : Yönetici 1)

İYEP programına ihtiyacı olan öğrencilerin neredeyse hepsi köyden gelen öğrenciler ama onlar bu programa alınamıyor. Fırsatları bile eşit değil öğrencilerin. (Görüşme kaydı : Yönetici 4)

Görüşmeye katılan okul yöneticilerinden 2'si de öğrencilerin kişisel özellikleri üzerinden bir değerlendirme yaparak, köyden gelen öğrencilerin merkezde ikamet eden öğrencilere göre günlük yaşam becerilerinin daha iyi olduğu görüşünü savunmuşlardır. Okul yöneticilerinin görüşleri şu şekilde olmuştur;

...Köyden gelen öğrencilerin gerek sosyal ilişkiler, gerekse işlerinde özgür olmaları açısından merkezdeki öğrencilerden daha iyi durumdadır. (Görüşme kaydı : Yönetici 5)

...Merkezde oturan öğrenciler ailelerine daha bağımlı. Köyden gelen öğrenciler kendi özbakım becerilerine bakıldığında daha yeteneklidir. (Görüşme kaydı : Yönetici 4)

Taşınmalı eğitim alan öğrenciler ile şehir merkezinde ikamet eden öğrencilerin farklılıkları konusunda okul yöneticileri ve öğretmenlerin ortak görüşü ise öğrencilerin sahip olduğu imkanlar açısından farklılıkları olmuştur. Görüşmeye katılan okul yöneticileri ve öğretmenlere göre köyde ikamet eden taşınmalı öğrencilerin yaşam çevreleri, ikamet ettikleri çevredeki sosyo-kültürel etkenler ile sosyo-ekonomik olanaklar şehir merkezinde ikamet eden öğrencilere göre farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar öğrencilerin yaşam tarzlarına, konuşma ve ifade becerilerine, günlük becerilerine, eğitim öğretim faaliyetlerinde etkin katılımlarına etki etmektedir.

Araştırmanın dördüncü alt probleminde velilerin taşınmalı eğitim alan ve merkez okulda normal eğitim alan bir öğrencinin imkanları arasındaki farka dayalı görüşleri de araştırılmıştır. Velilere yöneltilen “Merkezde yaşayan bir öğrenci ile köyde yaşayan bir öğrencinin eğitim imkanları arasındaki farklar nelerdir?” sorusuna velilerin verdikleri cevaplar tablo 4.8.’de verilmiştir.

Tablo 4.8. *Köyde İkamet Eden ve Şehirde İkamet Eden Öğrencilerin Eğitim İmkanları Hakkında Veli Görüşleri.*

No	Kodlama	f	n
1	Okul seçebilme imkanı	3	30
2	Etkisinde kalınan sosyal çevrenin sağladığı imkanlar	24	30
3	Okula yakın olmanın sağladığı imkanlar	17	30
4	Velilerin uğraş ve mesleklerinden kaynaklı imkanlar	19	30
5	Okul öncesi eğitim alma imkanı	28	30

Tablo 4.8. incelendiğinde köyde ikamet eden ve şehirde ikamet eden öğrencilerin eğitim imkanları hakkında 3 velinin okul seçebilme imkanı, 24 velinin etkisinde kalınan sosyal çevrenin sağladığı imkanlar, 17 velinin okula yakın olmanın sağladığı imkanlar, 19 velinin ise velilerin uğraş ve mesleklerinden kaynaklı imkanlara değindiği görülmektedir.

Okul seçebilme imkanı hakkında görüş bildiren öğrenci velileri merkezde ikamet eden öğrencilerin farklı durumlarda farklı okullarda eğitim öğretim görme imkanlarının bulunduğunu köyde ikamet eden öğrencilerin ise devlet tarafından belirlenmiş taşıma merkezli okuldan başka bir okulda eğitim öğretim alma hakkının olmadığını ifade etmişlerdir. Bu konuda belirtilen görüşler şu şekilde olmuştur;

Köydeki çocuk devletin belirlediği okula gidiyor mecbur, orada bir sorun yaşanırsa başka okula taşınması yapılmıyor. (Görüşme kaydı : Veli 12)

Öğrencinin hangi okula gideceğini seçemiyorsun bu büyük eksiklik. Ben anasınıfında Atatürk İlkokuluna kendim götürüp getirdim çocuğu ama ilkokula orada arkadaşlarıyla devam edemedi. (Görüşme kaydı : Veli 9)

Çocukların gidebilecekleri okullar nüfus kaydı ile belli oluyormuş müdahale edilmeyormuş ama şehirdeki çocukları çeşitli bahanelerle istedikleri okula kayıt edebiliyorlar.(Görüşme kaydı : Veli 20)

Etkisinde kalınan sosyal çevrenin sağladığı imkanlar konusunda görüş belirten veliler öğrencilerinin şehir merkezinde ikamet eden öğrencilerle aynı imkanlara sahip olmayışlarının sebeplerini kontrolleri dışındaki sebeplerle ifade etmişlerdir. Yaşadıkları çevrenin sosyal gelişimi ve imkanları, şehirdeki çocukların daha çok uyarının etkisinde kalmaları bu farklılıkların temel sebepleri olarak görülmüştür. Bazı veli görüşleri şu şekilde olmuştur;

Öğrencilere günlük ödev verildiğinde hemen tedarik etmemiz gereken malzemeler olabiliyor ama bunlar köyde bulunmuyor köydeki çocuk bu yüzden mağdur olabiliyor. (Görüşme kaydı : Veli 7)

Veli toplantısında bir veli anlatmıştı çocuğunun arkadaşlarıyla okuldan sonra kütüphaneye gidip faydalandığından bu köyde yaşayan bir öğrenci babası olarak benim çok zoruma gitmişti. İmkanları aynı değil kesinlikle.(Görüşme kaydı : Veli 12)

Şehirdeki çocuklar köydeki çocuklara göre farklı insanlarla muhattap oluyorlar bunun onlar için bir avantaj yaratıyor.(Görüşme kaydı : Veli 24)

Okula yakın olmanın sağladığı imkanlar konusunda görüş belirten öğrenci velileri köyde eğitim öğretim görmenin avantajları konusunda belirttikleri okula yakınlık temasında olduğu gibi öğrencilerin öğle arasında evine gidip gelebilmeleri, acil durumlarda velilerin kolaylıkla okula ulaşabiliyor olmaları gibi konulara değinmişlerdir. Bu kodlamada görüş belirten bazı velilerin ifadeleri şu şekilde olmuştur;

Şehirdeki çocuk öğlen evine gidip yemek yiyor annesini babasını görüyor ya da evde ödevini, eşyasını falan unutunca hemen gidip alıp gelebiliyor. (Görüşme kaydı : Veli 2)

Köyden gelen öğrenciler okulda ufak tefek kazalar yaşıyor mesela küçükken altını ıslatma gibi durumları oluyor, evine gidip değiştirebilir. (Görüşme kaydı : Veli 9)

Bizim sık sık yaşadığımız sorun çocuğun ödevini kitabını okulda unutması oluyor yakın olsaydık bu bizim için bir sorun yaratmazdı. (Görüşme kaydı : Veli 11)

Çocuğun evi okula yakın olunca anne baba çocuğun eğitimiyle daha iyi ilgilenebiliyor. (Görüşme kaydı : Veli 24)

Köyde ikamet eden öğrencinin velisinden kaynaklanan imkan farklılıkları konusunda görüş belirten 19 veli, görüşlerinin temelinde velilerin ailelerinin geçimi için yaptıkları faaliyetlere değinmiştir. Velilere göre, köyde temel geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılık faaliyetleri velilerin öğrencinin eğitim öğretimine katkı sunmak için yeterli

zaman ve imkan tanımamaktadır. Bu konuda belirtilen görüşlerden bazıları şu şekilde olmuştur;

Bizim geçimimiz hayvancılık olduğundan inanın bunları (ineklerden bahsediyor) bırakıp yarım saat okula gidemiyoruz. (Görüşme kaydı : Veli 18)

Ziraat işleri bazen eğitimin önüne geçebiliyor. Yevmiyecilerin geleceği gün okulda bir işimiz olursa mecburen yevmiyecilerle ilgilenmek öncelikli tercihimiz oluyor. (Görüşme kaydı : Veli 22)

Burada ekim biçim işlerinin en yoğun olduğu zamanlar okul zamanına denk geliyor bu yüzden biz okul açırken sadece 3 ay ilgilenebiliyoruz çocukla. (Görüşme kaydı : Veli 7)

Taşımali öğrenciler ile şehirde ikamet eden öğrencilerin sahip olduğu imkanlar konusunda velilerin görüş birliği sağladığı konu ise okul öncesi eğitim imkanları olmuştur. Araştırmaya katılan 30 velinin 28'i taşımali eğitimde okul öncesi eğitim bulunmamasından doğan rahatsızlıklarını dile getirirken bunun eğitimde fırsat eşitliği ilkesine aykırı olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu konuda bazı velilerin ifadeleri ise şu şekilde olmuştur;

Şehirdeki çocuğun anaokuluna gitme şansı var hatta zorunlu falan da denmişti bir ara. Biz çocuğu gönderemedik. (Görüşme kaydı : Veli 17)

Anasınıfı için taşıma yapılmıyor bu en büyük imkan ve imkansızlık oluyor. (Görüşme kaydı : Veli 9)

... köylüler anaokuluna gitmeden başlıyor birinci sınıfa ama şehirdeki çocuklardan anaokuluna gitmeyen nadirdir. (Görüşme kaydı : Veli 30)

Araştırmanın dördüncü alt probleminde öğretmen, okul yöneticisi ve öğrenci velilerinin taşımali eğitim sisteminde okul öncesi eğitim konusunda aynı yönde görüş belirttikleri ortaya çıkmıştır. Okul öncesi eğitimin zorunlu olmaması ve taşımali eğitim yönetmeliğinde okul öncesi öğrencilerin kapsam dışında bırakılması bu durumun başlıca sebebidir. Öte yandan öğretmenler, okul yöneticileri ve öğrenci velileri taşımali eğitim alan bir öğrenci ile şehir merkezinde ikamet eden öğrencinin sahip olduğu imkanları kendi açılarından kıyaslamaları dikkat çeken başka bir nokta olmuştur. Okul yöneticilerinin çoğunluğu öğrenci sorumluluğuna, öğretmenlerin çoğunluğu veli ilgisine, velilerin çoğunluğu ise okul öncesi eğitim açısından farkları olduğunu belirtmişlerdir.

4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt probleminde “Taşımali eğitim sisteminin eğitim öğretim faaliyetlerine etkisi var mıdır?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu bağlamda okul çalışanlarına ve öğrenci velilerine sorulan sorular bu etkiyi belirlemeye yönelik olmuştur. Öğrenci

velilerinin bu konudaki görüşlerini belirlemek için velilere “ Taşımali öğrenci velisi olduğunuz için öğretmeniniz ya da okul müdürünüz tarafından size farklı davranıldığını hissettiğiniz bir durum oldu mu? Olduysa hangi konularda olduğuna dair örnek verebilir misiniz?” sorusu sorulmuştur. Öğrenci velilerinin verdikleri cevaplar Tablo 4.9.’da gösterilmiştir.

Tablo 4.9. *Velilere Göre, Okul Görevlilerinin Taşımali Eğitim Öğrencileri ve Velilerine Yaklaşımları*

No	Kodlama	f	n
1	Görevliler pozitif ayrımcılık yapmaktadır	27	30
2	Görevliler negatif ayrımcılık yapmaktadır	3	30

Araştırmada 27 öğrenci velisi okul görevlilerinin pozitif ayrımcılık yaptığı yönünde görüş belirtmiştir. Velilerin detaylı açıklamalarında bu ayrımcılığın öğrencinin alacağı eğitim ve öğretimin olumlu etkilenmesine yönelik davranışlar olduğu görülmektedir.

Velilere göre okul görevlileri yapılan uygulamalarda öğrenci menfaatini düşünerek uygulamalarını taşımali eğitim sisteminin gerekliliklerine göre yaptıkları tespit edilmiştir.

Bazı veli görüşleri şu şekilde olmuştur;

Burada köylerdeki veliler pazartesi günleri şehir merkezindeki pazara gidiyor, toplantıya katılabilelim diye veli toplantılarını pazartesi öğle yemeğinde yapıyorlar. (Görüşme kaydı : Veli 4)

Çocuklarımız öğretmenlere emanet, sabah servisten inince mutlaka karşılayan birileri oluyor okulun kapısında. (Görüşme kaydı : Veli 11)

Okulumuzdaki öğretmenlerin yemek şirketi ile yemek kötü diye tartışıklarına şahit oldum. Ben köyden gelen çocukları daha çok koruyup kolladıklarına eminim. (Görüşme kaydı : Veli 9)

Okula gitmemiz gerektiğinde önce telefon ediyorlar işi çözebilirsek telefon ile çözebiliyoruz gitmemize gerek kalmadan. (Görüşme kaydı : Veli 19)

Eğitim öğretim uygulamaların okul çalışanlarının kendilerine negatif ayrımcılık yaptığını düşünen 3 veli ise yaşadıkları olumsuz durumlar üzerinden değerlendirmede bulunmuşlardır. Öğrenci velilerinin ifadeleri okul çalışanlarının bazı davranışlarının eğitim öğretim faaliyetlerini olumsuz etkilediği yönünde olmuştur. Bu konuda görüş belirten velilerin bazılarının ifadeleri şu şekilde olmuştur;

Biz köyden geldiğimiz için eğitim öğretimimizi umursamadıklarını düşünüyorum. Kayıt yaparken bile zaten siz taşımali olduğunuzdan buraya geliyorsunuz diye söylemi olmuştur okul müdürünün.(Görüşme kaydı : Veli 12)

Okulda açılan kurslarda taşımali öğrenciler alınmıyor. Öğrencilerimizin kurslara katılmasını istemediklerini düşünüyorum. (Görüşme kaydı : Veli 29)

3 çocuğum da taşınmalı eğitimle okudu bugüne dek bir kez evimize gelen veli ziyareti yapan öğretmen olmadı. (Görüşme kaydı : Veli 22)

Taşınmalı eğitim sisteminin eğitim öğretim faaliyetlerine etkisini ortaya çıkarmak için araştırmaya katılan öğretmenlere “Köyde ikamet eden bir velinin okul aile işbirliğine ve eğitim kalitesini arttırmaya yönelik uygulamalarınıza katkı sağlamadaki rolü nedir?” sorusu sorulmuştur. Bu soruya öğretmenlerin verdiği cevaplar Tablo 4.10.’da gösterilmiştir.

Tablo 4.10. Öğretmenlere Göre Taşınmalı Eğitim Öğrenci Velilerinin Okul Aile İşbirliği ve Eğitim Uygulamalarına Etkileri

No	Kodlama	f	n
1	Velinin katılımı yoktur.	19	24
2	Veliler isteksizce katılım gösterir.	3	24
3	Veliler katılım gösterir.	2	24

Tablo 4.10.’da görüldüğü üzere araştırmaya katılan 24 öğretmenin 19’u velinin katılımı yoktur cevabını verirken, 3’ü velilerin katılıma istekli olmadıklarını, 2’si ise velilerin katılım gösterdikleri cevabını vermişlerdir. Velinin katılımı yoktur diyen 19 öğretmen, köyde ikamet eden velilerin gerek eğitim durumları, velilerin eğitime olan ilgileri nedeniyle, velilerin geçim kaynakları nedeniyle, ya da kendi ürettikleri bahanelerle okul aile işbirliğine katılımlarının olmadığını düşünmektedirler. Öğretmenlerin bazılarının görüşleri şu şekilde olmuştur;

Köyde ikamet eden veliler sürekli bir bahane ile veli katılımı olması gereken uygulamalarda görev almaktan kaçınıyorlar. (Görüşme kaydı : Öğretmen 11)

Velilerim gayet açık sözlü bir e-Twinning projesine katıldık biz anlamayız hocam sen nasıl uygun görürsen o şekilde yap şeklinde cevap verdiler. (Görüşme kaydı : Öğretmen 6)

Veli toplantısına katılmaları için şartları onlara göre ayarlamamıza rağmen toplantıya katılan veliler öğretmen sözünü bitirmeden toplantıdan çıkmak istiyorlar. (Görüşme kaydı : Öğretmen 12)

...Köyde ikamet eden veliler özellikle ilk okuma yazma konusunda gayret gösteriyorlar ancak hala ses temelli cümle yöntemi yerine cümle temelli yöntemin kullanıldığını sanan çok oluyor.(Görüşme kaydı : Öğretmen 24)

Veli katılımının isteksizce olduğunu belirten 3 öğretmen bu katılımların öğretmen zorlamasıyla olduğunu ifade etmişlerdir. Veli katılımlarının çocuklarının daha nitelikli bir eğitim alması amacıyla ziyade çevresel etkiler, mahalle baskısı ve öğretmen ilgisine bağlı olduğunu belirten öğretmenlerin görüşleri şu şekilde olmuştur;

Veli toplantısında oylama şeklinde aldığımız kararlarda köyden gelen veliler katılıyor ya da o anda katılmıyormuş gibi davranıyorlar ancak sonra telefonla arayıp mazeret bildirip katılmayacaklarını söylüyorlar. (Görüşme kaydı : Öğretmen 4)

Köyden gelen veliler öğretmenin etkinliklerine katılmaktan olabildiğince kaçınıyorlar ancak bizlerin zorlamasıyla isteksizce katılım sağlıyorlar. (Görüşme kaydı : Öğretmen 8)

Öğretmenin zorlamasıyla katılım gösterirler bir takım endişeleri onları bu şekilde davranmaya ittiğini düşünüyorum. (Görüşme kaydı : Öğretmen 21)

Velilerin okul aile işbirliği ve sınıf etkinliklerine katıldığı yönünde görüş bildiren 2 öğretmenin ifadelerinde dikkat çeken bir nokta, öğrencinin eğitimiyle annelerinin ilgilendiğini babalarının okul işlerine çok karışmadıkları olmuştur. Öğretmenlerimizin görüşleri şu şekildedir;

Mevcut sınıfımda taşınmalı öğrencilerimin hepsinin velisi olarak anneleri kayıtlı. Ben de kadın olduğum için erkek veliler çok fazla görüşmek istemiyorlar. (Görüşme kaydı : Öğretmen 24)

Velilerde kadın-erkek ayrımı yapacak olursak kadın velilerim çocuklarının eğitim öğretimiyle son derece iyi ilgileniyorlar. Gönüllü katılım gösteriyorlar. (Görüşme kaydı : Öğretmen 13)

Öğretmenlerin veli katılımı sorusuna verdikleri cevaplar öğrenci farklılıklarında veli etkisi ile benzer cevaplar olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlere beşinci alt problemi ortaya koymaya yönelik sorulan diğer bir soru ise “Sınıfta taşınmalı eğitim alan öğrenci sayısının sınıf başarısını nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?” olmuştur. Öğretmenlerin bu konudaki görüşleri Tablo 4.11.’de verilmiştir.

Tablo 4.11. *Taşınmalı Öğrenci Sayısının Sınıf Başarısına Etkisi Hakkında Öğretmen Görüşleri*

No	Kodlama	f	n
1	Taşınmalı öğrenci sayısı sınıf başarısını olumsuz etkiler	7	24
2	Taşınmalı öğrenci sayısının sınıf başarısına etkisi yoktur	17	24

Taşınmalı öğrenci sayısının sınıf başarısına etkisi konusunda görüşü sorulan öğretmenlerden alınan cevaplar çözümlendiğinde sınıf başarısının olumsuz etkilendiği ve sınıf başarısına etki etmediği olmak üzere iki tema ortaya çıkmıştır. Olumsuz etkilendiğini düşünen 7 öğretmenden 4’ü, ifadelerinde sınıf başarı kriterleri belirsiz olmakla birlikte okul idaresinin, aynı sınıftan iki şube olan okullarda taşınmalı öğrencilerin şubeler arasında eşit dağıtılmamasının başarısız sınıf etiketi gibi bir algıya sebep olduğunu belirtmişlerdir. Bu yönde görüş bildiren öğretmenlerden bazılarının ifadeleri şu şekilde olmuştur;

Öncelikle ilkokullarda artık başarı kriterleri ortadan kalkmıştır. Ama taşınmalı öğrenciler sınıflara eşit dağıtılmadığı zaman öğretmenlerde motivasyon kaybı olduğu bir gerçektir. Öğrenci sayısı çok fazla olursa bu sınıf başarısını olumsuz etkiler. (Görüşme kaydı : Öğretmen 3)

Sınıfta taşınmalı öğrencinin fazla olması sınıf başarısını etkiler çünkü taşınmalı öğrenciler kurslara katılmadıkları için sınıf öğretmeni destekleme kursu ya da İYEP kursları açamaz. Bu da kurs açılabilen bir sınıfa göre başarı düzeyini düşüren bir etken olur. (Görüşme kaydı : Öğretmen 9)

... İYEP ölçme sınavında tam başarı sağlayamayan 5 öğrencimin 5'i de köyden geliyor ve ben onlara yönetmelik gereği İYEP kursu açamıyorum. Bu öğrenciler okul öncesi eğitimi de almamış, İYEP kursuna da katılmıyorlar. Bu durumun başarıyı olumsuz etkilediğinden söz etmemek mümkün müdür? . (Görüşme kaydı : Öğretmen 17)

Sınıf başarısı ile sınıftaki taşınmalı öğrenci sayısı arasında bir ilişki bulunmadığını düşünen 17 öğretmen, ifadelerinde de başarı kriterlerine dikkat çekilmiş, ilkokul seviyesinde değerlendirme kriterlerinin köyden gelen bir öğrenciyi başarısız olarak nitelermeyeceğinden bahsetmişlerdir. Öğretmenler sınıf başarısının veli ya da öğrencilere bağlı olmadığını, velisi ilgisiz olsa bile öğretmenin gayret gösterdiği takdirde öğrencinin belirli bir başarı seviyesini yakaladığını düşünmektedirler. Bazı öğretmenlerin soruya verdikleri yanıtlar şu şekildedir;

Öğrencinin taşınmalı eğitim alıyor olması mutlaka başarısında kısmi olarak etkilidir ancak bu sınıf başarı düzeyini etkilemez. İlkokullarda sınıfların başarılı olup olmadığını değerlendirmede belirli bir kriter yok. (Görüşme kaydı : Öğretmen 1)

Taşınmalı öğrenci sayısı sınıfın popülaritesini etkiliyor olabilir, ancak bunun sınıf başarısında doğrudan etkisi olduğunu düşünmüyorum. İlkokullarda yazılı olmayan temel başarı kriterleri okuma ve yazma becerileri, günlük hayat becerileri ve matematikte de dört işlem ile problem çözme becerisidir. Bunun köyden gelen öğrenci sayısı ile alakalı olacağını düşünmüyorum. (Görüşme kaydı : Öğretmen 8)

Bizler velilerin çocuğun eğitimine çok katkı sunmadığını söylüyoruz ancak öğrenciler anne ve babalarından daha başarılı. Bu köyden gelen öğrencilerde daha da belirgin oluyor. Veli çocuklara gerekli donanımı sağladıktan sonra gerisi öğretmene kalmış. Sınıftaki öğrencilerin niteliği sınıf başarısını çok etkilemiyor. (Görüşme kaydı : Öğretmen 22)

Görüşmeye katılan 24 öğretmenin %70'i sınıf başarısının taşınmalı eğitim sisteminden etkilenmediğini düşünmektedir. Bu görüş irdelendiğinde ilkokullarda belirli başarı kriterleri, sabit ölçme ve değerlendirme barometrelerinin olmaması sebebiyle sınıf başarısı olarak bir olgunun tam olarak neyi ifade ettiğini anlaşılmadığı görülmüştür. Öğretmenlerden sınıf kazanımlarını gerçekleştirme düzeyinin baz alınarak değerlendirme yapmaları istendiğinde ise ilkokul kazanımlarının üst düzey beceri ve yetenekler gerektirmediği, yorumlama, değerlendirme, görüş ifade etme gibi günlük yaşam becerilerini içeren kazanımlar olduğu için sınıf başarısının taşınmalı eğitim öğrenci mevcudu ile alakalı olmadığını ifade etmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenlere sorulan “Taşımali eğitim süreci ders dışı eğitim öğretim etkinliklerini nasıl etkilemektedir?” sorusu ile öğretmenlere göre taşımali eğitim uygulaması yapılan okullarda görev yapan öğretmenlerin ders dışı sosyal aktivite ve kurslar hakkında düşündüklerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı taşımali eğitim yapılan okullarda ders dışı sosyal aktivite ve kursların taşımali eğitim sisteminden olumsuz etkilendiğini ifade etmişlerdir. Durum, Tablo 4.12.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.12. Öğretmenlere Göre Taşımali Eğitim Sisteminin Ders Dışı Sosyal Aktivite ve Kurslara Etkisi

No	Kodlama	f	n
1	Olumsuz etkilemektedir.	24	24

Tablo 4.12’den anlaşılacağı üzere, araştırmaya katılan 24 öğretmenin tamamı taşımali eğitim hizmeti veren ilkokullarda kurs ve aktivite düzenlenememesi hususunda görüş birliğindedir. Öğretmenler aktivite katılımlarında çoğunluk sağlanamamasından rahatsız olduklarını, yapacakları uygulamaları taşımali eğitime göre planladıklarını ve taşımali eğitim şartları müsaade ettiği sürece etkinlik yapabildiklerini, ders saatleri dışında hiçbir etkinlik kurs vb. faaliyet yapamadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bazılarının görüşleri şu şekilde olmuştur;

Sosyal etkinlikler öğretmenlerin isteğiyle oluyor yani isteğe bağlı bir çalışma zorunluluk yok, bunu bir kenara bırakalım, uygulanması zorunlu olan İYEP programında bile taşımali öğrenciler katılmıyor. Bu durum ortadayken kurs ve aktiviteler nasıl düzenlenebilir ki? (Görüşme kaydı : Öğretmen 2)

... Ancak servislerden kaynaklanan sorunlar nedeniyle öğretmen ve yöneticiler bu risklere girmek istemediklerinden etkinlikler sadece okul saatlerinde yapılmaya gayret ediliyor, ders dışı sosyal aktivite ve kurslar söz konusu bile olmuyor. (Görüşme kaydı : Öğretmen 21)

Bir öğretmenimiz bu konuda imkanlarını sonuna kadar zorladı. Satranç kursu açmak için çok uğraştı, servisin olduğu köye gidip izin kağıtlarını topladı her şeyi hazırladı, 2 hafta sonra servisteki bir velinin öğrencinin evine geç geldiği şikayeti ile taşımali öğrenciler kurstan çıkarıldı. Fırsat eşitliğine aykırı olduğuna inanan öğretmenimiz de kursu sonlandırdı. O günden sonra her hangi bir kursun adı bile anılmadı okulumuzda. Taşımali eğitim ders dışı etkinliklere olumsuz etki ediyor. (Görüşme kaydı : Öğretmen 15)

Derslerimiz saat 15.00’da sona eriyor. Ders dışı faaliyet ve kurs olunca bitiş saati 16.30’u buluyor. Servislerin tamamında da 1. Sınıf öğrencileri olduğundan küçük çocukları o kadar uzun süre evinden ayrı tutmak zor oluyor, velileri buna ikna etmekte zorlanıyoruz. Bu sebepten ders dışı etkinlik yapılamıyor ve kurs açılmıyor. (Görüşme kaydı : Öğretmen 5)

Etkinlik ve kurslara katılan katılmayan öğrencilere ayrı ayrı servis hizmeti verilemediğinden bu tip faaliyetler düzenlenemiyor. (Görüşme kaydı : Öğretmen 24)

Araştırmaya katılan okul yöneticilerine sorulan “Köyde ikamet eden bir velinin okul aile işbirliğine ve eğitimin kalitesinin arttırılmasına yönelik uygulamalarınıza katkı

sağlamadaki rolü nedir?” sorusu ile okul yöneticilerine göre taşınmalı eğitim sisteminde veli rolünün eğitim öğretim faaliyetlerine etkisi araştırılmıştır. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre oluşan kodlama ve frekans değerleri tablo 4.13’te verilmiştir.

Tablo 4.13. *Okul Yöneticilerine Göre Taşınmalı Eğitim Öğrencisi Velilerinin Okul Aile Birliği ve Eğitim Öğretim Faaliyetlerine Katkısı*

No	Kodlama	f	n
1	Velilerin katılımı yetersizdir.	6	6

Tablo 4.13’te görüleceği üzere araştırmada yer alan 6 okul yöneticisinin tamamı “Köyde ikamet eden bir velinin okul aile işbirliğine ve eğitimin kalitesinin artırılmasına yönelik uygulamalarınıza katkı sağlamadaki rolü nedir?” sorusuna velilerin katılımını yeterli bulmadıkları görüşünde birleşmiştir. Köyden gelen velilerin ulaşım bahanesiyle okul aile birliği teşkilatında görev almadıkları, geçim kaynaklarını bahane ederek eğitim öğretim faaliyetlerine aktif katılım sağlamadıkları, öğrenim durumlarını belirterek bürokrasi iş ve işlemlerinden kaçındıklarını beyan etmişlerdir. Okul yöneticilerinin bazılarının görüşleri şu şekilde olmuştur;

Taşınmalı eğitim gören öğrenci velilerinin ücretsiz, emeksiz tam eğitim psikolojisine girdiklerini düşünüyorum. (Görüşme kaydı : Yönetici 4)

Ben taşınmalı öğrenci velilerinin hallerinden memnun olduğumu ve okul ile ilgili işleyin içine hiç girmeden çocuklarının eğitim hayatına devam etmesini istediklerini düşünüyorum. Kesinlikle hiçbir şekilde gönüllü katılım göstermiyorlar. (Görüşme kaydı : Yönetici 1)

Katılımdan ziyade haklarını aramaya bile korkar durumdalar. Katılımı hiç göstermiyorlar diyebilirim. (Görüşme kaydı : Yönetici 5)

Okul yöneticilerine sorulan “Sınıfta taşınmalı öğrencilerin sayısının sınıf başarısını nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?” sorusuna okul yöneticilerinin yanıtları sınıf öğretmenleriyle farklılıklar göstermiştir. Bu farklılıkların başında sınıf öğretmenlerinin başarı kriterlerini ders kazanımlarını gerçekleştirme düzeyini değerlendirdikleri ve bu değerlendirmelere göre kazanımı gerçekleştirme oranını yüksek buldukları için sınıfları başarılı kabul etmektedir. Okul yöneticilerinin gerek değerlendirmeye yönelik düzenlemelere hakim olmamaları gerekse öğretmenlikte sınıf öğretmenleri kadar yetkin olmadıklarından başarı ölçütleri konusunda yetersiz kaldıkları görülmektedir. Okul yöneticilerinin sınıf başarısına ilişkin görüşleri tablo 4.14.’te verilmiştir.

Tablo 4.14. *Taşımali Öğrenci Sayısının Sınıf Başarısına Etkisi Hakkında Okul Yöneticisi Görüşleri*

No	Kodlama	f	n
1	Taşımali öğrenci sayısı sınıf başarısını olumsuz etkiler	5	6
2	Taşımali öğrenci sayısının sınıf başarısına etkisi yoktur	1	6

Tablo 4.14.’ten görüleceği üzere görüşmeye katılan 6 okul yöneticisinin 5’i taşımali öğrenci sayısının çok olmasının sınıf başarısı üzerinde olumsuz etkisi olduğu görüşünü savunmaktadır. Okul yöneticilerine göre taşımali öğrencilerin dezavantajları sebebiyle başarılı olamayacakları öngörüsü olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin başarılı olması için veli desteğine bağımlı olduklarını düşünen okul müdürleri taşımali öğrenci velilerinin de öğrencilerin eğitsel faaliyetleriyle yeteri kadar ilgilenmediklerini gördüklerini bu sebeple sınıf başarısının düşük olacağını düşündüklerini belirtmişlerdir. Bazı okul yöneticilerinin görüşleri şu şekildedir;

Eğitimde artık anne babalar okul ile iç içe, çocuklarına yardım ederek sınıf başarı seviyesini etki etmektedirler. Taşımali öğrencilerin velileri şehirdeki veliler kadar ilgili olmadıkları için sınıfın başarısının düşük olmasına etki edeceklerini düşünüyorum. (Görüşme kaydı : Yönetici 2)

Benim öğretmenlik deneyimim çok fazla değil başarı konusunda bir şey söyleyemem ancak öğretmenlerin bu davranışlarına bakacak olursak taşımali öğrencilerin sınıftaki sayısının sınıf başarısını etkileyeceği yönünde bir yargıya ulaşıyorum. (Görüşme kaydı : Yönetici 1)

Şehirdeki öğrencilerin destekleme kursları, özel ders imkanları köyden gelen öğrencilere göre daha iyi. Merkezdeki öğrenciler okul bittikten sonra etüt merkezlerinde ödevlerini yapma imkanı buluyorlar. Bu sebepten taşımali öğrencilerin sayısının sınıf başarısını etkileyeceğini düşünüyorum. (Görüşme kaydı : Yönetici 6)

Taşımali öğrencilerin sayısının sınıf başarısına etkisi olmadığını düşünen 1 yöneticinin ifadesi ise şu şekilde olmuştur;

İlkokulda başarının tek kriteri vardır. Sınıf geçmek ya da kalmak. Sınıflara baktığımız zaman sınıf tekrarı yapan öğrenciler sadece 1. Sınıfta okuma yazma öğrenemeyen öğrenciler oluyor. Buna göre diğer sınıflarda başarısız öğrenci olmadığı görüntüsü çıkıyor.. (Görüşme kaydı : Yönetici 5)

Araştırmaya katılan okul yöneticilerine taşımali eğitim sürecinde ders dışı etkinlikleri değerlendirmeleri için “Taşımali eğitim süreci ders dışı eğitim öğretim etkinliklerini nasıl etkilemektedir?” sorusu sorulmuştur. Okul yöneticilerin ders dışı eğitim öğretim etkinliklerinde sınıf öğretmenleri ile benzer düşünceler ifade ettikleri görülmüştür. Soruya ilişkin yöneticilerin cevapları ve dağılımları Tablo 4.15’te verilmiştir.

Tablo 4.15. Okul Yöneticilerine Göre Taşımali Eğitim Sisteminin Ders Dışı Sosyal Aktivite ve Kurslara Etkisi

No	Kodlama	f	n
1	Olumsuz etkilemektedir.	3	6
2	Etkisi yoktur.	3	6

Görüşmeye katılan 6 okul yöneticisinin 3'ü taşımali eğitim sürecinin ders dışı etkinliklerini olumsuz etkilediğini düşünmektedir. Yöneticilerin olumsuz etkiler konusundaki değerlendirmeleri sınıf öğretmenlerinin değerlendirmeleriyle benzerlik göstermektedir. Yöneticiler, taşımali eğitim kapsamındaki öğrencilerin ders saatlerinden sonra yapılan kurslara katılmadıklarını, yapılan gezi gözlem gibi yöntemlerde okul servis araçları kullandığı için bu gezilerin bitiş saatinin okul çıkış saatine uygun olması gerektiğini, İYEP programlarına ihtiyacı olan taşımali öğrencilerin kesinlikle İYEP programına alınmadıklarını ifade etmişlerdir. Okul yöneticilerinin görüşleri şu şekilde olmuştur;

Ders dışı etkinlikler deyince aklıma ilk olarak yetiştirme ve destekleme kursları geliyor. Bu kurslarda satranç, zeka oyunları, izcilik gibi ders dışı güzel etkinlikler yapılabilir ancak okul servislerinin hareket saati bellidir. Bu etkinliklere katılmak isteyen taşımali öğrencileri katılmayan öğrencilerin beklemesini veliler istememektedirler. Bu sebeple taşımali eğitim yapılan okullarda ders dışı etkinliklerde tam katılım sağlanamamaktadır. (Görüşme kaydı : Yönetici 4)

Ders dışı sosyal etkinliklerde örneğin okul gezileri yapılıyor. Taşımali servis araçları okul ders saati bitiminde okulda olmak zorundalar. Bu yüzden geziler çok verimli geçmiyor, sürekli bir koşturmaca içinde...Kaldı ki bekleseler bile özellikle kış mevsiminin ortalarında taşımali öğrenciler eve ulaştıklarında hava kararmış oluyor. Küçük bir çocuğun o kadar uzun süre evinden ayrı kalmasının ne kadar verimli olduğu da tartışılır. Taşımali eğitim için ders dışı etkinlikler bir dezavantajdır. (Görüşme kaydı : Yönetici 1)

Merkezde ikamet eden öğrencilerin çoğunluğunun anne babası bir işte çalışıyor. Onlar için ders dışı etkinlikler çok büyük bir nimet. Çünkü iş çıkışına kadar hiçbir şey yapmasa bile çocuğunun okulda güvende olduğunu biliyor. Ancak köyden gelen öğrencilerin anne babaların genel geçim uğraşları hayvancılık ve tarım olduğu için onlara çocuklarının yardımcı olmasını istiyorlar. Bu yüzden okul biter bitmez en kısa sürede evde olmaları beklentisi içindedir. Taşımali öğrenci velilerinin çoğundan katılım izin belgesi alamıyoruz. (Görüşme kaydı : Yönetici 6)

Taşımali eğitim sisteminin ders dışı sosyal etkinliklere etkisini olmadığını düşünen 3 yöneticinin, ders dışı sosyal etkinliklerin yapılamamasında “öğretmenlerin taşımali olması” görüşünde birleştiği çıkarımı yapılabilir. Yöneticiler görüşlerinde öğretmenlerin çalıştıkları ilçede ikamet etmediğini, okuldan sonra evlerine gitmeleri 1 saatten fazla süre aldığını bu sebeple de okul ders saati sonrasında herhangi bir ders dışı sosyal etkinliğe katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Yöneticilerin görüşleri şu şekilde olmuştur;

8 öğretmenimizin sadece 1'i burada ikamet ediyor diğerleri Denizli ya da en yakın Buldan'da ikamet etmekte. Ulaşım maliyetlerini düşürmek için 4 ya da 5 öğretmenin servis şeklinde aynı

araçla ulaşımlarını sağladıklarını göz önünde bulundurursak okulumuzda ders dışı sosyal etkinlik düzenlemenin imkansız olduğunu görüyoruz. Ders dışı sosyal etkinliklerimiz öğretmenlerin taşımaları olması nedeniyle yapılamıyor. (Görüşme kaydı : Yönetici 2)

Ders dışı sosyal etkinlikleri hangi öğretmenle yapacağız sorusu karşımıza çıkıyor. Bu etkinlikleri organize edecek, görev alabilecek öğretmen bulunursa ben köyden taşımaları gelen öğrencilerin bu etkinliklere katılımını sağlarım. Taşımaları eğitim sisteminin ders dışı sosyal etkinlikler yapılmasına yasal bir engeli yoktur. Bu yüzden etkilemediği düşüncesindeyim. (Görüşme kaydı : Yönetici 3)

Ne yazık ki milli eğitimin temel sorunlarından biri iş yükü ve angaryadır. Ders dışı sosyal etkinliklerin yapılması için bürokratik engeller ortaya çıkmaktadır. Taşımaları eğitim yapılmasının yasal olarak bir engeli yok, sadece gönüllülük esaslı bir durum. (Görüşme kaydı : Yönetici 5)

Şehir merkezinde eğitim öğretim hizmeti veren bir okulun taşımaları merkezli oluşunun, yani okul çevresindeki öğrenciler ile köylerden taşıma ile okula getirilen öğrencilerin bir arada eğitim öğretim almasının okuldaki eğitim öğretim faaliyetlerine etkisinin araştırıldığı beşinci alt problemde genel olarak bakıldığında okul çalışanlarına göre bu okullarda fırsat eşitliğine aykırı durumlar, düşük veli katılımı, çalışanlara uzmanlık alanı haricinde iş yükü getirme gibi sorunların var olduğu görülmektedir.

4.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt probleminde okul çalışanlarına görev yaptıkları okulda taşımaları eğitim öğretim hizmeti veriliyor olmasının okulda sebep olduğu sorunlar sorulmuştur. Araştırma grubunda yer alan öğretmenlere sorulan “Taşımaları eğitim yapılan bir okulda ne gibi riskler ve olumsuz durumlarla karşı karşıya kalınmaktadır?” öğretmenlere göre taşımaları eğitimin yol açtığı temel sorunlara ışık tutmak amaçlanmıştır. Soruya verilen cevaplardan oluşan kodlamalar ve dağılımları Tablo 4.16’da verilmiştir.

Tablo 4.16. Öğretmenlere Göre Taşımaları Eğitim Sisteminin Riskleri ve Olumsuzlukları

No	Kodlama	f	n
1	Öğretmenlerin iş doyumunun düşmesi	16	24
2	Eğitim öğretim faaliyetlerine olumsuz etki	21	24
3	Öğrencilerin taşınmasının oluşturduğu riskler	24	24
4	Taşımaları öğrencilerde oluşan olumsuz durumlar	7	24
5	Okulun işleyişine olumsuz etki	13	24

Tablo 4.16’da görüldüğü üzere, araştırma grubunda yer alan 16 öğretmen taşımaları eğitimin öğretmenlere yönelik olumsuz etkisine değinmiştir. Öğretmenlerin görüşlerinden görev yaptıkları okulları taşımaları olmayan okullarla kıyaslamaları, iş yükü ve

sorumluluklarının arttığını, çalışma motivasyonlarının düştüğünü, taşımali eğitim veren okulların normal okullarla aynı yönetmeliklerle yönetilmesinden doğan rahatsızlıklarını, belirtmişlerdir. Bu durum taşımali okullarda görev yapan öğretmenlerin iş doyumlarının düşmesine neden olmaktadır. Öğretmenlerden bazılarının ifadeleri şu şekilde olmuştur;

Taşımali okullarda öğretmenler daha çok çalışıyor servis karşılama ve gönderme, öğle yemeği yedirme gibi, fazla işe rağmen eşit ücret alma gibi negatif etkileri var. Yer değiştirme ataması olursa kesinlikle okulun taşımali olup olmadığına bakarım. Taşımali okullar ilk tercihlerim arasında yer almaz. (Görüşme Kaydı : Öğretmen 1)

Sistem diğer okullarla bize eşit davranmıyor. Ben 12 farklı köyden gelen öğrencilere bağlı olarak çalışıyorum. Bunun yanında merkezde yakın mahallelerden gelen öğrenciler de var. Birlik sağlamak çok zor oluyor. (Görüşme Kaydı : Öğretmen 12)

Maalesef velilerimizin eğitim durumları onlarla iletişim kurarken sıkıntı yaşamamıza neden oluyor. Bu iletişim problemleri çoğu zaman motivasyonumuzu düşürüyor. (Görüşme Kaydı : Öğretmen 19)

Araştırma grubunda yer alan 21 öğretmen eğitim öğretim faaliyetlerine olan olumsuz etkiye değinmiştir. Bu etkilerde öğretmenlerin kullandıkları anahtar ifadeler sosyal etkinlik ve kurs olanaklarının olmaması, öğrencilerin ders araç gereçlerinde tedarik sıkıntıları yaşamaları, eğitim öğretim planlamalarının tamamının taşımali eğitime göre yapılması, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin düşük olması gibi etkiler olmuştur. Bu konuda görüş belirten öğretmenlerden bazılarının ifadeleri şu şekilde olmuştur;

Taşımali eğitimde yer alan öğrenciler de bana göre haksızlıklara uğruyorlar. Okul öncesi eğitim alamayışları, İYEP kurslarına katulamamaları bunlardan biri. Bu da haliyle öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyine etki ediyor. Bizler taşımali öğrencilerin kazanımları gerçekleştirebilmesi için daha fazla gayret gösteriyoruz. (Görüşme Kaydı : Öğretmen 2)

... öğrencilerimiz okuldan ayrılamıyorlar. En basitinden çocuğun yapıstırıcısı bitiyor, kayboluyor kırtasiyeye gidip alamıyor. Ancak velisi hatırlarsa çarşıya çıktığı zaman alıyor. Araç gereç eksik olunca da eğitimde kayıplar olabiliyor. (Görüşme Kaydı : Öğretmen 17)

Eğitim öğretim faaliyetleri belirlenirken hitap ettiği kesimler göz önünde bulundurulmalı. Bir okulda hem taşımali hem de normal eğitim alan öğrenci olduğu zaman iki başlılık gibi bir durum ortaya çıkıyor. İki gruptan biri mutlaka eksik öğrenmeler yaşıyor. (Görüşme Kaydı : Öğretmen 13)

Öğrencilerin taşınmaları konusunda araştırma grubunda yer alan öğretmenlerin tamamı taşınmanın oluşturduğu risklere değinmişlerdir. Servis araçlarının denetim azlığı, denetimlerin uzman olmayan öğretmenlerden tarafından yapılması, araçlar trafikteyken içinde bir denetim ve gözlem yapacak bir yetkilinin olmaması, şoförlerin pedagojik açıdan eğitimsiz olmaları gibi durumlara değinen öğretmenlerden bazılarının ifadeleri şu şekilde olmuştur;

...Okullarımızda karşı karşıya kaldığımız en büyük risk ise öğrencilerin taşınması. İniş yerleri biraz eğimli servis araçları çocukları indirdikten sonra gerek taşımali gerekse merkez öğrenciler için risk teşkil edecek şekilde kontrolsüz hareket edebiliyor. (Görüşme Kaydı : Öğretmen 1)

...Taşımali öğrenciler sorumsuz servis şoförleri sebebiyle her daim risk grubundalar. Şoförler de genelde geldikleri bölgede ikamet eden köylüler, hiçbir şey olmayacakmış gibi araç kullandıklarını görüyoruz. Bizim yaptırım yetkimiz yok, alternatifleri olmadığı için de elimiz kolumuz bağlı bakıyoruz. Çocukların karşı karşıya kaldığı en büyük tehlike araçları ve şoförleri. . (Görüşme Kaydı : Öğretmen 24)

Servis araçlarının denetimleri öğretmenlerden oluşan bir komisyon ile her ay yapılıyor. Öğretmen aracın lastiklerini kontrol ediyor ve trafik riskinin olup olmadığına karar veriyor. Bunun bir uzman tarafından yapılması gerekiyor. Bu durum başlı başına bir risktir. Kağıt üzerinde alınan bir tedbirdir ama pratikte geçerliliği yoktur. . (Görüşme Kaydı : Öğretmen 13)

Taşımali eğitim sisteminin öğrenciler üzerinde oluşturduğu olumsuz etkilerde görüş beyan eden 7 öğretmenin görüşlerinde taşımali öğrencilerin merkezde ikamet eden öğrencilerle aynı okulda eğitim almalarının öğrenciler arası farklılıklara neden olduğuna taşımali öğrencilerin bundan olumsuz etkilendiklerine değinmiştir. Bazı öğretmenlerin ifadeleri şu şekilde olmuştur;

Merkezde ikamet eden öğrenciler öğle arası evlerine gidebiliyor diğer öğrencilerin velisi olmadan okuldan ayrılmaları yasak olduğu için kendilerini farklı hissediyor, kendilerine haksızlık yapıldığını düşünüyorlar. Bu durum çocukları olumsuz etkiliyor. (Görüşme Kaydı : Öğretmen 8)

Bazen öğrenciler arası ilişkiler taşımali öğrencilerde olumsuz etkiler yaratabiliyor. Mesela öğrenciler ve bilgisiz veliler, öğrencilere bit bulaşma gibi durumlarda hemen taşımali öğrencilere ön yargılı davranıyorlar, çocuklarını tembihliyorlar çocuklar da bunu taşımali öğrencilere olumsuz yansıtıyorlar.(Görüşme Kaydı : Öğretmen 10)

Taşımali öğrencilerin belki de evlerinden uzak olmalarından kaynaklı bir güvensizliğin verdiği etkiyle, öğretmenlerin onlara sevgi göstermemesi durumunda çok etkileniyorlar. Birinci sınıflarda en çok ağlayan çocuklar köyden gelen öğrenciler oluyor. Kaygı düzeyleri son derece yüksek oluyor. (Görüşme Kaydı : Öğretmen 6)

Okulun işleyişine olumsuz etki temasında görüş bildiren öğretmenler genellikle taşımali okullara özel bir yönetmelik olmayışından yakınmışlardır. Yönetmelikler, eğitim öğretim müfredat ve programları, ders kitapları bile taşımali hazırlanırken taşımali eğitim sisteminin göz ardı edildiği yönünde görüş birliği vardır. Bazı öğretmenlerin ifadeleri şu şekilde olmuştur:

... daha önce de bahsettim siz de biliyorsunuz en basitinden köyden gelen öğrencinin İYEP'e katılmaması çok büyük bir sorundur. (Görüşme Kaydı : Öğretmen 9)

Bir okul teknik imkanlara sahip olmadan taşımali bir okula dönüştürülebilir. Yemekhanesi olmayan taşımali bir okulda görev yaptım. Öğrenciler sınıflarda yemek yiyordu. Oysa başka bir okulda yemekhane vardı ancak kullanılmıyordu. Bunun gibi sıkıntılar olabiliyor(Görüşme Kaydı : Öğretmen 7)

Altıncı alt problemde okul çalışanları grubundan olan okul yöneticilerinin düşüncesine göre taşımali eğitimin risk ve neden olduğu olumsuz durumlar da araştırılmıştır. "Taşımali eğitim yapılan bir okulda ne gibi riskler ve olumsuz durumlarla karşı karşıya kalınmaktadır?" sorusuna okul yöneticilerin verdikleri cevaplar ile oluşan kodlamalar Tablo 4.17.'de verilmiştir.

Tablo 4.17. Okul Yöneticilerine Göre Taşımali Eğitim Sisteminin Riskleri ve Olumsuzlukları

No	Kodlama	f	n
1	Öğrenci sorumlulukları	6	6
2	Eğitim öğretim faaliyetlerine olumsuz etki	5	6
3	Öğrencilerin taşınmasının oluşturduğu riskler	6	6
4	Taşımali öğrencilerde oluşan olumsuz durumlar	3	6
5	Taşımali okul olmanın okul statüsüne etkisi	4	6

Tablo 4.17.'de görüleceği üzere Taşımali eğitim sisteminin neden olduğu olumsuz durumlar ve risklere okul yöneticilerinin bakış açısı öğretmenlerden farklılık göstermektedir. Okul yöneticilerine göre taşımali eğitim sisteminde hakim olan anlayış "Öğrenciye eğitim vermek zorundayız, evinden nasıl çıktıysa o şekilde geri dönmesini sağlamalıyız." anlayışı olmuştur. Okul yöneticileri öğrencilerin öncelikle sağlıklı şekilde sistemin içinde taşınmasının yapılmasını hedefledikleri anlaşılmaktadır. Bu temada görüş bildiren okul müdürlerinin bazılarının ifadeleri şu şekilde olmuştur;

Öğrenci evden çıktığı anda başında biz olmasak bile sorumluluğu bizdedir. İş güvenliğinin katı kurallarına dahil olmasak da çalışanlarımızda da durum bu şekilde. Taşımali eğitim sisteminin içinde insanın en kıymetli varlığı olan çocuk olduğu için sorumluluğu dünyadaki en büyük sorumluluktur.(Görüşme Kaydı : Yönetici 3)

Söz konusu çocuk olunca sorumluluk çok büyük oluyor. İhmal, başarısızlık, dikkatsizlik geri dönüşü mümkün olmayan sorunlara yol açabileceği için taşımali eğitimin sorumluluğu çok büyüktür.(Görüşme Kaydı : Yönetici 3)

Eğitim öğretim faaliyetlerine olumsuz etkiler temasında görüş bildiren yöneticilerin düşünceleri taşımali eğitim yapılan okullarda risklerin ve getirdikleri sorumlulukların eğitim öğretim işlerini ikinci planda bırakması olmuştur. Okul yöneticilerine göre taşımali eğitim okullarında velilerin eğitsel açıdan beklentilerinin düşük olduğu düşüncesi hakimdir. Bu temada ifade edilen görüşlerden bazıları şu şekilde olmuştur;

Sohbet ettiğimiz velilerde "bizim gibi hayvancılık yapsın en azından karnını doyurur" şeklinde algıyla karşı kalıyoruz. Bu yüzden eğitim öğretim faaliyetlerimiz de olumsuz etkilenebiliyor.(Görüşme Kaydı : Yönetici 2)

Taşımali eğitim sisteminde ne yazık ki velilerin, öğretmenlerin yöneticilerin ve hatta milli eğitim teşkilatının önyargıları olduğunu düşünüyorum. Bu yüzden bir okulda taşımali eğitim varsa o okulda eğitsel beklentiler son derece düşük oluyor.(Görüşme Kaydı : Yönetici 1)

Öğrencilerin taşınmasının oluşturduğu riskler konusunda yöneticilerin görüşleri de öğretmen ve velilerin görüşleriyle benzerlik göstermektedir. Bu konuda bazı okul yönetici görüşleri şu şekilde olmuştur;

...Her ne kadar servisleri denetlesek, giriş çıkışlarda gerekli tedbirleri alsak da yolda öğrenciler şoförün elinde kaderleriyle baş başa kalıyor. Bu bizim kontrolümüz dışında bir risk oluşturuyor. (Görüşme Kaydı : Yönetici 6)

...Özellikle kış mevsiminde hava koşulları trafik koşullarına daha fazla etki ediyor. Sisli ve yağmurlu günlerde diken üzerinde uyuyoruz. (Görüşme Kaydı : Yönetici 2)

Taşınmalı eğitim sistemine dahil öğrencilerde oluşan olumsuz durumlarda okul yöneticilerinin görüşleri öğrencilerin taşındıkları için kendilerine farklı davranıldığını hissettikleri olmuştur. Okul yöneticilerinin görüşlerin bazıları şu şekilde olmuştur;

...Bizler de insanız servis iniş binişlerinde çocuklar heyecanlanıp kurallara uymayabiliyor biz de kontrolsüz şekilde bağırarak uyurabiliyoruz. Çocuklar bu durumlarda çok üzülüyorlar. Sanki onları sevmediğimiz için bağırdığımızı düşünüyorlar. (Görüşme Kaydı : Yönetici 5)

...Taşınmalı öğrencilerin güvenlikleri için aldığımız tedbirleri anlayamayan öğrencilerimiz onlara ayrımcılık yaptığımızı sanıyorlar. Merkezdeki öğrencilerin haklarıyla aynı haklara sahip olmayışları onları olumsuz etkiliyor. (Görüşme Kaydı : Yönetici 3)

Okul yöneticilerinin sınıf öğretmenlerinden farklı olarak taşınmalı eğitim okulu olmanın okul statüsüne etkisine değinmişlerdir. Okul yöneticileri, taşınmalı okulların sorunlara açık, her an riski altında olan kurumlar olarak görüldüğünü, karar ve tercih mekanizmalarının çalışırken bu durumu göz önünde bulundurduklarına değinmişlerdir. Bazı okul müdürlerinin görüşleri ise şu şekilde olmuştur;

Veliler iş yerlerine yakın olma bahanesini kullanarak yerleşim yerine göre MERNİS tarafından verilen öğrenci kaydını merkezdeki taşınmalı eğitim yapılmayan okullara almak isteği ile sık sık karşılaşıyoruz. Velilere göre tabir-i caizse taşınmalı okullar ikinci sınıf okul konumundadır. (Görüşme Kaydı : Yönetici 6)

Bazen okul müdürleri toplantılarında taşınmalı olmayan okul müdürlerinin görüşleri sebebiyle çatışmalar yaşayabiliyoruz. Okulların faydalarına olacak bir durumda seçim yapılacak olduğu zaman bizim okullarımızın taşınmalı okul olduğunun vurgulanması bizi çok kötü etkiliyor. (Görüşme Kaydı : Yönetici 3)

Altıncı alt probleme yönelik olarak öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşlerinden elde edilen bulgular genel olarak öğretmenlerin taşınmalı eğitime olumsuz yaklaştığı, taşınmalı eğitimin fırsat eşitliğine aykırı olduğu, taşınmalı eğitim yapılan okulların taşınmalı öğrencisi bulunmayan okullar ile aynı şekilde teşkilatlandırılması ve değerlendirilmesi, taşınmalı eğitimin okul çalışanlarının sorumluluklarını arttırdığı gibi durumlar ortaya konmuştur.

4.1.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın yedinci alt probleminde velilerin köylerindeki okulların kapatılıp taşınmalı eğitime geçilmesi hakkında görüşlerini ortaya koymak için öğrenci velilerine sorulan son soru ise “Köy okullarının öğrenci mevcudu nedeniyle kapatılıp taşınmalı eğitime geçilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?” olmuştur. Bu soruya velilerin verdiği cevaplar destekliyorum, desteklemiyorum ve kararsız olmak üzere üç kodlama altında toplanmıştır. Veli görüşleri Tablo 4.18’de verilmiştir.

Tablo 4.18. Köy Okullarının Kapatılıp Taşınmalı Eğitime Geçilmesine Yönelik Veli Görüşleri

No	Kodlama	f	n
1	Destekliyorum	26	30
2	Desteklemiyorum	1	30
3	Kararsızım	3	30

Görüşmede sorulan soruya olumlu cevaplar veren 26 velinin görüşleri destekliyorum kodlaması altında toplanmıştır. Velilerin çok büyük bir çoğunluğu köy okullarında uygulanan birleştirilmiş sınıf eğitimi sebebiyle taşınmalı eğitimi desteklediklerini belirtmişlerdir. Bu grupta bazı velilerin görüşleri şu şekilde olmuştur;

Köy okullarının kapanması öğrenciler için iyi oldu çünkü köyde birleştirilmiş sınıfta okuyorlardı. Benim ilk çocuğum ilkokulu köyde okudu ikincisi taşınmalı eğitimle merkeze taşındı. İlkokul eğitimi çok önemli iki çocuk arasında büyük farklar var. (Görüşme Kaydı : Veli 3)

Bizim köydeki okul aslında kapanmayacaktı. Bir öğrenci daha kayıt olsaymış okul 1 sene daha açık kalacaktı. Velilerin hepsi okulun taşınmasını istiyorduk, bir tane veliyi ikna ettik kaydını erteletince bizim okul taşınmaya başladı. Biz de istiyorduk, taşınmasını destekledik. (Görüşme Kaydı : Veli 17)

Köy okullarının taşınmalı eğitime göre çok iyi yönleri olabilir ama birleştirilmiş sınıf eğitimi her şeyi mahvediyor. Köy okullarında birleştirilmiş sınıf olmasa tercih ederdik ama çocukların taşınmalı eğitimle merkez okullara gitmeleri daha iyidir. (Görüşme Kaydı : Veli 8)

Köyde görev yapan öğretmenimiz iyi değildi, üç çocuğun babası bir yol bulmuşlar çocukları merkeze kaydettirdiler kendileri götürüp getirdiler bir sene boyunca. Öteki sene okul kapandı bizim çocuklar da taşınmaya başlandı. Şimdi taşındıkları okulda iki şube iki öğretmen var. Alternatifin olması iyi bir şey. (Görüşme Kaydı : Veli 12)

Köy okulları kaderine terkedildiği için ben can-ı gönülden destekliyorum taşınmalı eğitimi. (Görüşme Kaydı : Veli 1)

Benim ilk çocuğum 1,2,3. sınıfı köyde okudu. İkinci çocuğum merkezde başladı. İlk çocuk merkezde hep geri kaldı arkadaşlarından ikinci çocuk yarıştırdı. Köyde verilen eğitimle merkezde verilen eğitim bir değildi yani. Ben köy okulunun kapanmasını desteklerim. (Görüşme Kaydı : Veli 28)

Desteklemediğini ifade eden bir velinin görüşleri ise şu şekilde olmuştur;

Köylülerin durumları aşağı yukarı bellidir. Eskiden köyde öğretmen varken köylü daha bilinçliydi. Köy okullarının kapatılması yerine iyileştirilmesi gerekirdi. Köy okulunun kapatılması köylüye yapılan en büyük kötülüktür. Ben kesinlikle desteklemiyorum.(Görüşme Kaydı : Veli 4)

Araştırmanın yedinci alt problemde köy okullarının kapatılıp taşınmalı eğitime geçilmesi hakkında görüş bildiren 30 velinin 26'sı köy okullarının birleştirilmiş sınıf eğitimi sebebiyle kapatılmasını desteklediği ortaya çıkmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde analizlerin devamında bulgular bölümünde ulaşılan tüm sonuçlara ve buna bağlı olarak araştırmacı ve uygulamacılara önerilere yer verilecektir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın bu bölümünde; 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Denizli ili Güney ve Buldan ilçelerindeki taşıma merkezli ilkokullarda görev yapan öğretmen, yönetici ve bu okullarda taşınmalı eğitim alan öğrenci velilerinin taşınmalı eğitime yönelik görüşlerini incelemek amacıyla yapılan çalışmanın sonuçlarına aşağıda yer verilmiştir.

Alanyazında ilgili araştırmalar incelendiğinde, araştırma sonucunda benzer bulgulara rastlanıldığı görülmektedir (Sidat ve Bayar, 2018; Karataş ve Kınalıoğlu, 2018; Özpınar ve Sarpkaya, 2010; Dursun, 2006; Tosun ve Filiz, 2017; Erdem ve Kamacı, 2005; Özben, 1997; Yeşilyurt ve Salim, 2007; Döş ve Sağır, 2013; Kaya, 2017; Şan, 2012; Arı, 2003; Bilek ve Kale, 2012).

Bu araştırmada velilere göre köy okullarında birleştirilmiş sınıf uygulaması yerine taşınmalı eğitim uygulaması, müstakil sınıflı taşınmalı eğitim veren okullardaki eğitimin daha nitelikli olduğu düşünüldüğü sebebiyle tercih edilmektedir. Öğrenci velilerine göre birleştirilmiş sınıflı köy okullarında eğitimin niteliği taşınmalı ilkokullara göre düşüktür. Özben (1997) de yaptığı çalışmada, temel eğitim düzeyinde öğrenci bulunan her kırsal yerleşim birimlerine bağımsız sınıf açmanın mümkün olmadığı sebebiyle bu bölgelerde birleştirilmiş sınıf uygulamasıyla eğitim öğretim faaliyetleri sürdürülebilir ve bu durum eğitim seviyesinde müstakil sınıflara göre düşük olma sorununa yol açtığına değinmiştir. Bu araştırmada velilerin taşınmalı eğitimin risklerine rağmen öğrencinin aynı seviye ve yaş grubuyla müstakil bir sınıfta eğitim öğretim görmesini tercih ettiği ortaya konmuştur.

Bu araştırmada köyde ikamet eden taşınmalı öğrencilerin velilerinin gerek ikamet adresleri ile okul arasındaki mesafe, gerekse temel geçim kaynakları olan tarım ve hayvancılık faaliyetleri sebebiyle okul aile işbirliğine verimli şekilde katılamadıkları, öğrencilerinin öğretmenleri ile sağlıklı iletişim kuramadıkları ortaya çıkmıştır. Işık ve Şentürk'ün (2003) araştırmasında da, veliler sınıf öğretmenleriyle yeterli görüşmeler yapamadıklarını bu sebeple de sağlıklı iletişim kuramadıklarını belirtmişlerdir.

Bu araştırmada öğrenci velilerine göre taşınmalı eğitimin trafik riskleri, şoförlerin gerekli pedagojik eğitimlerinin olmaması, servis araçlarının seyri esnasında herhangi bir

denetim mekanizmasının bulunmaması, öğrencilerin okul başlamadan erken saatlerde kahvaltı yapamadan evden ayrılmaları gibi sorunların olduğunu ortaya koymuştur. Taşımali eğitim sorunlarında öğrenci görüşleriyle ilgili bir araştırma olan Şimşek ve Büyükkıdık'ın (2017) ve Kaya (2017) araştırmalarında da, öğrencilerin taşımali eğitimle ilgili belirttiği taşıma araç ve şoförlerinin, yol ve ulaşım şartları, sabah erken yola çıkma, sağlıklı bir kahvaltı yapamama gibi sorunlar yaşadıklarına değinilmiştir. Bu araştırmada Şimşek ve Büyükkıdık'ın (2017) ve Kaya'nın (2017) araştırmalarından elde ettiği sonuçlarda yer verilen sorunların veliler tarafından da belirtildiği görülmüştür.

Bu araştırmada veli görüşlerine göre taşımali eğitim yapılan okullarda görev yapmakta olan öğretmen ve yöneticilerin taşımali eğitime tabi öğrencilere gerekli hassasiyeti göstererek titizlikle görevlerini yaptıkları ortaya konmuştur. Öğrenci velileri köy okullarının imkanlarını yetersiz bulmuşlar ve öğrencilerinin taşımali okullara sevk edilmesini olumlu karşılamışlardır. Recepoğlu'nun (2009) taşımali eğitimle ilgili yaptığı Kastamonu örnekli araştırmasında da, benzer olarak bu araştırmada köyde ikamet eden velilerin taşımali eğitim imkanlarından memnun oldukları taşımali eğitim sisteminin birleştirilmiş sınıf eğitimine göre daha etkili, verimli ve güvenli olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu araştırmada taşımali eğitimde okul öncesi eğitiminin ve ders dışı sosyal etkinliklerin yapılamıyor oluşu bir diğer sorun olarak ortaya çıkmıştır. Araştırma grubunda yer alan katılımcıların tamamı taşımali eğitimin sadece temel ders ve okul saatlerine göre yapıldığını, bunun dışındaki eğitim öğretim etkinlikleri için katılımı arttıracak bir düzenleme olmadığını belirtmişlerdir. Bu araştırmada öğretmen ve yönetici görüşlerine göre taşımali öğrencilerin ders dışı sosyal aktivite ya da İYEP gibi yetiştirme kurslarına katılmadıkları ortaya konmuştur. Alanyazındaki araştırmalarda benzer soruna yönelik, Kaya (2017) araştırmasında, taşımali eğitimde öğrencilerin sosyal etkinliklere katılmaya istekli oldukları ancak katılmaları durumunda okul servisinin öğrencileri bekleme gibi bir yükümlülüğü olmadığını savunmuştur.

Bu araştırmanın yapıldığı 2021/2022 eğitim öğretim yılı döneminde taşımali eğitim uygulaması yapılan okulların fiziki ve teknik bakımdan taşımali eğitime uygun oldukları veli, öğretmen ve okul yöneticilerinin ortak görüşüdür. Bu durum ülkemizde uzun yıllardır uygulanan taşımali eğitim sisteminde, taşımali eğitim sorunlarının maddi yetersizliklerle ilgili maddelerinin büyük ölçüde giderilebildiği sonucunu ortaya koymaktadır. Alanyazında taşımali eğitimle ilgili yapılan araştırmaların güncel olmamasından dolayı bu araştırmadan farklı olarak, taşımali okulların fiziki ve teknik yeterlilikleri konusunda, veli

görüşlerine göre yetersiz bulunmuştur (Kaya, 2017; Recepoğlu, 2009; Karakütük, 1998; Yeşilyurt, 2007; Sezer, Çırak ve Yıldırım, 2018; Uraslu, 2017).

Bu araştırmada öğretmen ve okul yöneticileri, taşınmalı eğitim sisteminin okul çalışanlarına getirdiği sorumluluktan tedirgin oldukları, taşınmalı eğitim kapsamındaki okul ile taşıma yapılmayan bir okuldaki nöbet ve diğer sorumlulukların aynı olmadığı, öğrencinin sorumluluğunun maddi olarak karşılığı olmadığı görüşünü savunmuşlardır. Bu durumun taşınmalı eğitim kapsamındaki okulların statülerini etkilediğini ortaya çıkarmaktadır. Taşınmalı eğitimin okul çalışanları üzerindeki etkisi konusunda alanyazındaki araştırmalarda da ortak görüş taşınmalı eğitim yapılan bir kurumda görev yapmanın fazladan sorumlulukları olduğu bunun da mesleki açıdan doyumu düşürdüğü ortaya konmuştur (Şimşek ve Büyükkıdık, 2017; Bilek ve Kale, 2012; Çavuşoğlu ve Dönmez, 2018).

Bu araştırmada öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşlerine göre taşınmalı öğrenciler ve ilçe merkezinde ikamet eden öğrencilerin imkanlarının farklı olduğu, bu farklılıkların öğrenciler arasında olumsuzluklar yarattığı, çatışmalara neden olmamakla birlikte taşınmalı eğitim hizmeti veren ilçe merkez okullarındaki bütün öğrencilerin taşınmalı eğitim kapsamında olmaları gerektiği ortaya çıkmıştır. Öğrenciler arasında fırsat ve imkan eşitliğinin sağlanmadığı görüşünü savunan okul yöneticileri ve öğretmen görüşlerine göre ilçe merkezinde ikamet eden ve köyden taşınmalı gelen öğrencilerin aynı uygulamalara tabii olmamaları gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bilek ve Kale (2012) ile Kaya (2017) da araştırmalarında taşınmalı eğitim kapsamındaki öğrencilerin okullara uyumu konusunda öğretmen ve yönetici görüşlerinin, öğrencilerin olumsuz etkilendiği yönünde olduğunu savunmuşlardır.

Araştırmanın bütünü düşünüldüğünde şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır :

- Köy okullarında eğitim öğretim görmeyen en büyük dezavantajı birleştirilmiş sınıf uygulamalarıdır.
- Birleştirilmiş sınıf uygulamasının veliler ve öğretmenlerde eğitimin niteliğini olumsuz etkilediği yönünde bir algı oluşmuştur.
- Trafik risklerine rağmen öğrenci velileri, çocuklarının birleştirilmiş sınıflı köy okulu yerine taşınmalı eğitim almasını onaylamaktadır.
- Taşınmalı eğitim sisteminde köy ile okul arasındaki mesafe velinin eğitim öğretim faaliyetleri ve okul aile işbirliğindeki etkin katılımını olumsuz etkilemektedir.

- Taşımalı okullarda öğrencilerin güvenliği okul çalışanlarına uzmanlık alanları dışında sorumluluklar yüklemektedir.
- Taşımalı eğitim kapsamındaki okullarda görev yapan okul çalışanlarının doyum düzeyleri düşüktür.
- Öğretmenlerin taşımalı eğitime yönelik görüşleri genel anlamıyla olumsuzdur. Eksiklikler ve sorunların farkında olan öğretmenler çözüm önerileri de sunmuşlardır.
- Öğretmenlerin görüşlerine göre taşımalı eğitim, eğitimde fırsat eşitliğine aykırı durumlar teşkil etmektedir.
- Öğretmenlere göre taşımalı eğitimde köklü düzenlemeler yapılması gerekmektedir.
- Okul yöneticilerine göre taşımalı eğitim kapsamındaki okullarda öğrencilerin okula getirdiği sorumluluk diğer okullardaki sorumluluklara göre daha büyüktür.
- Taşımalı eğitim kapsamında eğitim alan öğrenciler ve veliler bazı dezavantajlara sahiptir. Bu dezavantajlar onların eğitime karşı yaklaşımlarını olumsuz etkilemektedir.
- Taşımalı okullarda görev yapmanın diğer okullarda görev yapmaktan daha zor olduğunu düşünen okul yöneticileri diğer okullarla aynı yönetmeliklere tabi olmaktan rahatsız olmaktadır.
- Taşımalı okullarda görev yapan öğretmenlerin görev yaptıkları ilçede ikamet etmemeleri eğitim öğretim faaliyetlerini olumsuz etkilemektedir.
- Okul müdürlerine göre taşımalı eğitim sisteminde iyileştirmeler yapılmalıdır.

5.2. Öneriler

1. Öğrenci velileri köy okullarını birleştirilmiş sınıf sistemi sebebiyle tercih etmemektedir. Köylerde birleştirilmiş sınıf uygulaması yerine temel eğitim seviyesinde müstakil sınıf uygulaması ile taşımalı merkezli köy sınıfları açılabilir.
2. Taşımalı eğitimde öğrenci velilerinin okul aile birliğine katılımlarını teşvik edici uygulamalar yapılabilir.
3. Taşımalı eğitim veren okullara sadece taşımalı öğrenci kaydı yapılabilir.

4. Taşımali eğitim dahilindeki okullarda görev yapan okul çalışanlarını teşvik edici düzenlemeler yapılabilir.
5. Taşımali eğitim okullarında kurs ve ders dışı sosyal etkinliklere katılımın sağlanabilmesi için çerçevesi belli kurallar dahilinde okul bazında düzenleme yapma imkanı verilebilir.
6. Önceden köy okullarında birleştirilmiş sınıflarda görev yapmış ve taşımali eğitim kapsamındaki bir okulda görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerine yönelik karşılaştırmalı bir araştırma yapılabilir.
7. Taşımali eğitim kapsamındaki okullarda gözleme dayalı araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Aysal, N. (2005). Anadolu'da aydınlanma hareketinin doğuşu: köy enstitüleri. *Atatürk Yolu Dergisi*, 9(35), 267-282.
- Baş, M. (2001). Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim uygulamasında taşıma merkezi kabul edilen ilköğretim okullarının sorunları, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Benli, F. (2020). İlkokullara öğretmen yetiştirme 1923-2018 . *Milli Eğitim Dergisi*. 49 (228) , 71-105 .
- Bilir, A. (2008). Birleştirilmiş sınıflı köy ilköğretim okullarında öğretmen ve öğretim gerçeği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* 41(2) 1-22
- Büyükboyacı, Ş. (1998) Taşınmalı eğitime ilişkin yönetici, öğretmen, veli görüşleri. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, S.B.E.
- Çam, F. ve Filiz, T. (2017). Müdür yetkili sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları ekonomik ve okul işletmesiyle ilgili sorunlar. *İlköğretim Online (elektronik)*, 16(3), 978-991.
- Çavuşoğlu, D. ve Dönmez, B. (2018). Yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerine göre Pazarcık'ta taşınmalı eğitim uygulaması. *Journal of Theoretical Educational Science*, 11(4), 646-675.
- Çınar, İ. (2004). Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında ilk okuma yazma öğretimine ilişkin bir araştırma. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (7), 31-45
- Dilek, H. (2016). 1927 Köy muallim mektepleri ile köy okulları müfredat programının analizi ve yurttaşlık bilgisi. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(11), 92-110..
- Doğanay, S. ve Alım, M (2011). Türkiye'de kırsal nüfusun şehir algısı üzerine bir araştırma: Yeşilyurt Köyü (Trabzon). *Doğu Coğrafya Dergisi*, 15(23), 171-184
- Duman, T. ve Karagöz, S. (2016). An evaluation of Turkish teacher education system compared to other models in different countries. *International Journal of Educational Research Review (IJERE)*. Volume 1- Issue 1
- Dündar, S. ve Hesapçioğlu, M. (2011). *Türkiye'de eğitimde fırsat eşitliği ve postmodernizm*. Ankara: Eğitim Yayınevi.
- Erdem, Ç. (2008). Cumhuriyet yönetiminin 1930'lu yıllarda köyde ve köylülükte dönüşümü gerçekleştirme isteğinin bir aracı olarak köy eğitim kursları. *Gazi üniversitesi iktisadi ve idari bilimler fakültesi dergisi*, 10(3), 187-200.
- Erdem, A., Kamacı, S., ve Aydemir, T. (2005). Birleştirilmiş sınıfları okutan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar: Denizli örneği. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 1(1-2), 3-13.
- Güleryüz, H. (2002). *Taşınmalı Eğitim*. Ankara: Öğretmen Dünyası.

- Günay, C. A. (2019). Köy Öğretmen Okullarının Osmanlı'daki Kökleri. *Takvim-i Vekayi*, 7(2), 1-22.
- Işık H. ve Maya İ. (2003) Taşınmalı ilköğretim uygulaması ve bu uygulamaya son verilmesiyle ilgili veli görüşleri. *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 11(2). 285-296.
- Kabadayı, R. (1992) "Samsun'da çeşitli liselere yönelmede rol oynayan sosyoekonomik ve eğitsel etmenler". *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6.
- Kalağan, G. (2018). Türkiye'de 6360 sayılı Büyükşehir Yasası kapsamında büyükşehirler/bütünşehirler : Yönetmelik yapı, mali/iktisadi boyut ve gelecek vizyonu üzerine bir tartışma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(25), 591-603.
- Kapluhan, E. (2012). Atatürk dönemi eğitim seferberliği ve köy enstitüleri. *Marmara coğrafya dergisi*, (26), 172-194.
- Karagöz, S. (2005). Kayseri Zincidere köy muallim mektebi (1926-1932)'nin Türkiye'de öğretmen yetiştirme tarihi içindeki yeri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Karakütük, M. (1996) Taşınmalı ilköğretim ve sorunları: Sincan ilçesi örneği. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, S.B.E.
- Karaömerlioğlu, A. (1998), Köy Enstitüleri Üzerine Düşünceler, *Toplum ve Bilim*, 76, 56-85.
- Karataş Aa ve Kınalıoğlu İ.H. (2018). Köy okullarında çalışan sınıf öğretmenlerinin sorunları. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(3), 207-220.
- Kavak, Y., Ekinci, C. E. ve Gökçe, F. (1997). *İlköğretimde kaynak arayışları*. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Kaya, N. Ç. (2017). Taşınmalı eğitim programındaki ilköğretim öğrencilerinin durumları: Silopi köyleri örneğinde bir sosyal değerlendirme. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 46(2).
- Koçer, H. A., (1974) Türkiye'de köy eğitim ve öğretimi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1(7), 89-129.
- Mahmut, İ. ve Demir, M. (2018). Eğitimde fırsat eşitliği ve kamu politikaları: Türkiye üzerine bir değerlendirme. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(2), 337-359.
- MEB (2000). Taşınmalı İlköğretim Yönetmeliği. T.C. Resmi Gazete, 24021, 15 Nisan 2000.
- Mercik, V. (2015). Eğitimde fırsat eşitliği, toplumsal genel başarı ve adalet ilişkisi: PISA projesi kapsamında Finlandiya ve Türkiye deneyimlerinin karşılaştırması (Master's thesis, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

- Özkan, İ. (2016). Türk eğitiminde öğretmen okulları ve öğretmen yeterliliklerine dair düşünceler. *21. Yüzyılda Eğitim Ve Toplum Eğitim Bilimleri Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(15), 1-28.
- Özkan, N. (1997). Taşımali ilköğretim uygulamasında sayısal gelişmeler güçlükler ve çözüm önerileri. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi.
- Özpinar, M. (2008). Köyde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunları :Aydın ili örneği. Master's thesis, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Özpinar, M. ve Sarpkaya R. (2010). Köyde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27), 17-29.
- Özpuolat, F. ve Sivri, B. B. (2013). Köy ve kasaba ilköğretim okulu öğrencilerinin beslenme durumları. *Merhaba Dergisi* 207.
- Paker, T. (2015). *Durum Çalışması. Nitel Araştırma: Yöntem, Teknik, Analiz ve Yaklaşımları. (119-134)*. Ankara Anı Yayıncılık.
- Sarı, M., ve Uz, E. (2017). Cumhuriyet döneminde köy eğitim kursları. *Turkish History Education Journal*, 6(1), 29-55.
- Sidat, E. ve Bayar, A. (2018). Köy okullarında yaşanan problemlere yönelik öğretmen görüşleri. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 5(3), 253-261.
- Subaşı M., ve Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.
- Şahin, M. (1994). Türkiye’de köye öğretmen yetiştirme model önerileri : Uygulamalar ve değerlendirmeler. *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi* 2(1), 45-48
- Şan, A. (2012). İlköğretimde taşımali eğitim öğrencilerinin sorunları. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Şeren, M. (2008). Köye öğretmen yetiştirme yönüyle köy enstitüleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 203-226.
- Tabak, H. (2019). Türk eğitim sisteminde eğitimde fırsat eşitliğine kuramsal bakış: Roller ve sorumluluklar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17(2), 370-393.
- Tan, M (1987) Eğitsel Fırsat Eşitliği: Sosyolojik Bir Kavram Olarak Gelişimi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 20(1), 245-259.
- Uraslu, T. (2017). Taşımali ilkokullarda müdürlerin karşılaştıkları sorunların belirlenmesi. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi*, 1(1), 40-43.
- Vural, M. K. (2014). II. Dünya Savaşı sonrası anti-komünist siyasal iklimin köy enstitülerinin kapatılmasına etkisi . *MSGSÜ Sosyal Bilimler Dergisi* , (10) , 166-184
- Yaşar, M. M. (2014). Sosyoekonomik açıdan eğitimde fırsat eşitliği: Giresun örneği. Doktora tezi, Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Yeşilyurt, M. ve Orak S. (2007). İlköğretimde taşınmalı eğitim araştırması Van il merkezi örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(19), 197-213.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (5. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, M., ve Köksal, K. (2009). Birleştirilmiş sınıf uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1), 1-14.
- Yurdabakan, İ. ve Tektaş, M. (2013). Taşınmalı ilköğretim öğrencilerinin taşınmalı eğitime ilişkin görüşleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(3), 511-527.
- Yücer, N. (2010). Cumhuriyet döneminde köye öğretmen yetiştiren kurumlar ve eğitim programlarının değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKLER

Ek -1 Araştırma İzni

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-34927731

18/10/2021

Konu : Anket Uygulama İzni

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 04.10.2021 tarihli ve 111689 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencisi Mustafa Caner CAN, "Köy Okullarında Yaşanan Sorunlar Ve Taşınabilir Eğitim Yönelik Veli, Öğretmen ve Yönetici Görüşleri" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını İlgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı Denizli ili Buldan ve Güney ilçelerinde bulunan resmi ilkokullarda görev yapan öğretmenlere, yöneticilere ve öğrenci velilerine uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzni" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde yüz yüze eğitim öğretime ara verilmesi göz önüne alınarak örgün eğitimin 2021/2022 eğitim-öğretim yılı içinde tam olarak başlamasıyla birlikte denetimi ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi"nin 16. Maddesi gereği **sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Süleyman EKİCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
18/10/2021
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüze Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:

1-Anket Formları

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : M.Akif Ersoy Mah. 29 Ekim Bulv.No:174/1
Merkezefendi/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ab20@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Hüseyin ERKOÇ-V.H.K.İ. / Sefa GELMİŞ-Şef
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258) 234 20 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 96c0-0ae9-3f96-b1f7-4af8 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 2- Gönüllü Katılım Formu

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, Köy Okullarında Yaşanan Sorunlar ve Taşımali Eğitime Yönelik Veli, Yönetici ve Öğretmen Görüşleri adıyla, Mustafa Caner CAN tarafından 2021/2022 Eğitim Öğretim yılı içinde yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Köy okullarında yaşanan sorunları belirlemek ve taşımali eğitime yönelik veli, yönetici ve öğretmen görüşlerini ortaya çıkarmaktır.

Araştırmanın Nedeni: Bilimsel araştırma Tez çalışması

Araştırmanın Yapılacağı Yerler: Denizli ili Buldan ve Güney ilçeleri.

Araştırma Uygulaması: Anket Görüşme
 Gözlem .....

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Mustafa Caner CAN
İletişim Bilgileri : Cumhuriyet Mahallesi Gönül Caddesi No:90 Daire 2 Buldan, DENİZLİ
Tel : 0505 853 22 85
Email : mustafacanercan@hotmail.com

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

...../...../.....

İmza:
Katılımcı Adı-Soyadı :
Telefon Numarası :

Ek-3 Veli Görüşme Formları

Köy Okullarında Yaşanan Sorunlar ve Taşınmalı Eğitime Yönelik Veli Görüşme Formu

Bu araştırmanın amacı köy okullarında yaşanan sorunlar ve taşınmalı eğitime yönelik veli görüşlerini araştırmaktır. Sizden beklenen sorulara içtenlikle cevap vermenizdir. Görüşmede toplanılan bilgiler sadece araştırma amacıyla kullanılıp kişisel veriler kesinlikle gizli tutulacak ve paylaşılmayacaktır.

Görüşmeniz yaklaşık 1 saat sürebilir. Görüşmede ses kaydı yapılacaktır. Kayıt gerekli olduğunda konunun uzmanlarıyla birlikte dinlenecektir. Bu sayede hem zamanı daha verimli kullanmayı hem de araştırmanın amacına uygun olarak hata olasılıklarını azaltmayı hedefliyoruz. Araştırma hakkında bilgi almak isterseniz aşağıdaki iletişim adreslerini kullanınız.

Mustafa Caner CAN

Sınıf Öğretmeni, Yaşar Kımıl İlkokulu, Güney/DENİZLİ

Tel : 0505 853 22 85

E-mail : mustafacanercan@hotmail.com

Bu araştırmada gönüllülük esastır. Araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul ediyorsanız, lütfen adınız ve soyadınızı yazıp imzalayarak gönüllü katılımınızı onaylayınız.

Ad, soyad :

İmza :

Yaş :

Cinsiyet :

Taşınmalı eğitime devam eden çocuk sayısı :

Sorular :

1. Köy okulları ile şehir merkezindeki okullar arasında gördüğünüz en önemli farklar nelerdir?
2. Köy okullarında eğitim öğretim görmenin avantajları nelerdir?
3. Köy okullarında eğitim öğretim görmenin dezavantajları nelerdir?
4. Köyde yaşayan öğrencilerin eğitim öğretim için şehir okullarına taşınmalarının avantajları nelerdir?
5. Köyde yaşayan öğrencilerin eğitim öğretim için şehir okullarına taşınmalarının dezavantajları nelerdir?
6. Merkezde yaşayan bir öğrenci ile köyde yaşayan bir öğrencinin eğitim imkanları arasındaki farklar nelerdir?
7. Köyünüzdeki okulun kapatılıp taşınmalı eğitime geçileceğini duyduğunuzda nasıl bir tepki verdiniz?
8. Taşınmalı öğrenci velisi olduğunuz için öğretmeniniz ya da okul müdürünüz tarafından size farklı davranıldığını hissettiğiniz bir durum oldu mu? Olduysa hangi konularda ve örnek verebilir misiniz?
9. Çocuğunuzun eğitimiyle ilgili “Keşke şehirde yaşıyor olsaydım” dediğiniz bir durum yaşadınız mı?
10. Köy okullarının öğrenci mevcudu nedeniyle kapatılıp taşınmalı eğitime geçilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ek-4 Okul Çalışanları Görüşme Formu

Köy Okullarında Yaşanan Sorunlar ve Taşınmalı Eğitime Yönelik Öğretmen ve Yönetici Görüşme Formu

Bu araştırmanın amacı köy okullarında yaşanan sorunlar ve taşınmalı eğitime yönelik öğretmen ve yönetici görüşlerini araştırmaktır. Sizden beklenen sorulara içtenlikle cevap vermenizdir. Görüşmede toplanılan bilgiler sadece araştırma amacıyla kullanılıp kişisel veriler kesinlikle gizli tutulacak ve paylaşılmayacaktır.

Görüşmeniz yaklaşık 1 saat sürebilir. Görüşmede ses kaydı yapılacaktır. Kayıt gerekli olduğunda konunun uzmanlarıyla birlikte dinlenecektir. Bu sayede hem zamanı daha verimli kullanmayı hem de araştırmanın amacına uygun olarak hata olasılıklarını azaltmayı hedefliyoruz. Araştırma hakkında bilgi almak isterseniz aşağıdaki iletişim adreslerini kullanınız.

Mustafa Caner CAN

Sınıf Öğretmeni, Yaşar Kımıl İlkokulu, Güney/DENİZLİ

Tel : 0505 853 22 85

E-mail : mustafacanercan@hotmail.com

Bu araştırmada gönüllülük esastır. Araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul ediyorsanız, lütfen adınız ve soyadınızı yazıp imzalayarak gönüllü katılımınızı onaylayınız.

Ad, soyad :

İmza :

Göreviniz : Okul Müdürü ( ) Öğretmen ( )

Yaş :

Kıdem :

Cinsiyet :

Ortalama Sınıf Büyüklüğü :

Sorular :

1. Köyden taşınmalı gelen bir öğrenci ile merkezde ikamet eden bir öğrenci arasında farklar olduğunu düşünüyor musunuz, göstergeleri nelerdir?
2. Köyde ikamet eden bir velinin okul aile işbirliğine ve eğitimin kalitesinin artırılmasına yönelik uygulamalarınıza katkı sağlamadaki rolü nedir?
3. Sınıfta taşınmalı öğrencilerin sayısının sınıf başarısını nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?
4. Taşınmalı eğitim süreci ders dışı eğitim öğretim etkinliklerini nasıl etkilemektedir?
5. Taşınmalı eğitim yapılan bir okulda ne gibi riskler ve olumsuz durumlarla karşı karşıya kalınmaktadır?

ÖZGEÇMİŞ